

Niilo Mäki -säätö sr

VUOSIKERTOMUS 2025

Hallintoneuvoston hyväksymä 16.4.2026

Sisällys

1.	Tiivistelmä Niilo Mäki Instituutin toiminnasta vuonna 2025	4
2.	Hanketoiminta vuonna 2025	10
3.	Niilo Mäki -säätiön oma kehittämistoiminta	23
4.	Koulutus ja julkaisutoiminta	25
5.	Hallinto- ja tukipalvelut.....	30
6.	Säätiön henkilöstö ja talous 2025	31
7.	NMI Klinikka	32
8.	Yhteistyö Suomessa	33
9.	Kansainvälinen toiminta	35

Liitteet

Liite 1. Niilo Mäki Instituutin tutkijoiden julkaisut 2025

Liite 2. Niilo Mäki Instituutin henkilöstön jäsenyyksiä 2025

Liite 3. Niilo Mäki -säätiön hallintoneuvosto ja hallitus 2025

1. Tiivistelmä Niilo Mäki Instituutin toiminnasta vuonna 2025

Niilo Mäki -säätiö sr:n (rekisteröity säätiö) ylläpitämä Niilo Mäki Instituutti on yksi merkittävimmistä oppimisvaikeusalan toimijoista Suomessa. Yli 30 vuotta toimineen instituutin toiminnan vahvoja arvoja ovat tutkimusperustaisuus, aktiivinen ja laadukas tutkimus- ja kehittämistoiminta, henkilöstön osaaminen ja asiantuntijuus sekä korkealuokkainen koulutus- ja julkaisutoiminta. Niilo Mäki -säätiö luo uusia tutkimustuloksia, toimintamalleja, menetelmiä, materiaaleja ja muita tuotoksia, joita voidaan soveltaa käytännön toimijoiden sekä oppimisvaikeuksisten lasten, nuorten ja aikuisten tueksi.

Olennaiset tapahtumat vuonna 2025

Säätiön toiminta yleisesti

Vuonna 2025 Niilo Mäki -säätiön toiminta kohdentui sääntöjensä mukaisesti lasten ja nuorten neuropsykologisen arvioinnin ja kuntoutuksen kehittämiseen. Niilo Mäki Instituutin keskeisenä tehtävänä on lasten ja nuorten oppimisvaikeuksien ja kehityksen erityishäiriöiden tutkimus ja niihin liittyvä arvioinnin ja kuntoutusmenetelmien kehittäminen, julkaisu ja kokeileminen, sekä alan asiantuntijoiden täydennyskoulutus. Vahva tutkimuksen ja käytännön yhteistyö on toiminnan ydintä. Niilo Mäki Instituutin toiminta vaikuttaa ja kohdentuu erityisesti oppimisvaikeuksia kohdanneisiin lapsiin ja nuoriin, heidän perheisiinsä, oppimisvaikeuksia työssään kohtaaviin ammattilaisiin, alalla toimiviin järjestöihin sekä oppilaitoksiin.

Niilo Mäki -säätiön toimintaa toteutettiin strategiakauden 2021–2026 painopistealueiden (*korkeatasoinen tutkimus kohtaa käytännön, rohkeasti uudistuvat toimintamuodot sekä aktiivinen ja näkyvä vaikuttaminen*) mukaisesti.

Toimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten vaikutuksia säätiön toimintaan

Kilpailu hankerahoituksesta on entisestään lisääntynyt vuoden 2025 aikana. Tämä ilmeni siinä, että monien rahoittajien myöntämien rahoitusten määrä on pienentynyt merkittävästi suhteessa hakemusten määrään. Säätiön toimintaa merkittävästi rahoittaneiden STEAn ja Opetushallituksen rahoitusmuodoissa tapahtuneet muutokset ovat näkyneet vaikutuksina säätiön toimintaan. STEAn rahoitusmallin uudistaminen kohdentaa uutta hankerahoitusta vain vuosittain määriteltäviin ydinteemoihin, jotka julkaistaan hakuilmoituksessa. Säätiö hakee projektirahoitusta, mikäli ydinteemat kohdentuvat säätiön toimintakentälle. Opetushallituksen viimeisiä täydennyskoulutushankkeita toteutettiin 2025 ja ne jatkuvat vielä vuoden 2026 kesään saakka.

Niilo Mäki -säätiö on aktiivisesti hakenut uusia hankkeita, mutta myönteisten rahoituspäätösten osuus on laskenut. Niilo Mäki -säätiön vuonna 2025 hakemista hankkeista oli rahoituksen saanut tilinpäätökseen mennessä 17,9 % haetuista hankkeista (7,5 % haetusta kokonaissummasta). Ilman päätöstä on vielä n. 8 % hakemuksista, joten luku voi vielä nousta, mutta uusien hankkeiden lukumäärä tulee jäämään aiempaa selvästi alhaisemmaksi.

Koulutustoimintaa toteutettiin verkossa ja lähikoulutuksina, ja niihin liittyviä toimintamuotoja kehitettiin ja markkinoitiin aktiivisesti. Panostukset ja uudet tuotteet ovat parantaneet julkaisu- ja koulutustuottoja ja toiminnan tulosta.

Suomen Pankin ennusteen mukaan Suomen taloustilanne kohenee, mutta hitaasti. Vuodelle 2026 ennustetaan 0,8 % talouden kasvua ja edelleen vuodelle 2027 mennään 1,7 %:n kasvuodotuksella. Odotukset kasvusta toivottavasti vaikuttavat myös Niilo Mäki -säätiön toiminta- ja rahoituskenttään ja oppilaitosten ja kuntien hankintamahdollisuuksiin loppuvuonna. Niilo Mäki -säätiö pyrkii etsimään kasvua myös kansainvälisesti.

Heinäkuussa 2025 suru-uutinen saavutti meidät. Säätiön perustamisesta lähtien mukana toiminut Onerva Mäki menehtyi. Hänen poismenonsa jätti suuren loven säätiön toimintaan. Onervan kunniaksi järjestettiin yhteistyössä Valterin kanssa muistosymposium Onervan syntymäpäivänä 16.12.2025.

Korkeatasoinen tutkimus kohtaa käytännön

Niilo Mäki Instituutissa oli vuonna 2025 käynnissä 16 rahoituksen saanutta tutkimus-, kehittämis- tai selvityshanketta, yksi STEAn myöntämä yleisavustus säätiön perustoimintaan, yksi NMI:n omarahoitteinen kehittämishanke (LENE2), sekä kuusi Opetushallituksen tukemaa opetustoimen henkilöstökoulutushanketta. Näiden lisäksi ylläpidettiin ja kehitettiin säätiön omia Arvio-arviointiympäristöä ja HR-henkilöstöhallintojärjestelmää sekä säätiön julkaisemia oppimislejalehtiä ja -ympäristöjä.

Tutkimuspäällikkö on koordinoanut ja kehittänyt tutkimus- ja kehittämishankesovittelun suunnittelu- ja laatuvalvontaprosessia. Uusia hankesovitteluita tehtiin vuoden 2025 aikana 39 kappaletta, joiden hakusumma oli yhteensä 6,72 M€.

Säätiön laajasta hanketoiminnasta kerrotaan tarkemmin säätiön vuosikertomuksessa. Uudet, vuonna 2025 rahoituksen saaneet hankkeet olivat: Opetushallituksen rahoittamat kehittämishankkeet (*Lukeva Koulu/VAKA uudet ominaisuudet*, *Lyst – Lästförståelse* ja *Kummi 10 – Med Lästflyt*), KELAn rahoittama *Etäryhmätukea lukitaitoihin* -yhteistyöhanke Kuntoutussäätiön kanssa ja *Tools4NDD's* -liikkuvuusrahoitus tutkijoiden kansainväliseen yhteistyöhön.

Uusien hankerahoitusten lisäksi säätiö sai jatkoa STEAn yleisavustukselle (Ay5) ja kohdennetulle avustukselle (AK4398 *Lukumummi ja -vaari -toiminta*).

Prokoulu- ja ProVaka-toimintamalliin liittyvää toimintaa jatkettiin niiden 9 kunnan (28 koulua ja 151 päiväkotia) kanssa, joiden kanssa kolmen vuoden prosessi oli käynnissä. Toimintaa laajennetaan jatkuvasti uusiin kuntiin.

Niilo Mäki Instituutin kansainvälistä tutkimus- ja kehittämistoimintaa jatkettiin hankesuunnitelmien mukaisesti. NMI:n hankkeista koko vuoden jatkui eTaleAfrica2 -kehitysyhteistyöhanke. Uutena kansainvälistä yhteistyötä edistävänä hankkeena käynnistyy tutkijoiden liikkuvuutta edistävä Tools4NDD's -hanke. Kansainvälisiä EU- ja Erasmus+ -hakemuksia tehtiin yhteistyössä kansainvälisten yhteistyökumppaneiden kanssa ja kansainvälisten rahoitusten määrää pyritään aktiivisesti lisäämään.

Rohkeasti uudistuvat toimintamuodot

NMI Klinikan toiminta käynnistyi keväällä 2025 aikana, ja asiakkaiden määrä kasvoi vuoden aikana. Keski-Suomen Hyvinvointialueen palvelusetelillä saatiin syksyllä 2025 merkittävä määrä asiakkaita. Klinikan tulos jäi alijäämäiseksi johtuen hiljaisesta alkuvuodesta, mutta toiminnan suunta on oikea ja odotukset tuleville vuosille myönteiset. Klinikan toiminnan laajentamista myös muille paikkakunnille valmistellaan.

Ulkoisella rahoituksella toteutuneen toiminnan lisäksi säätiö valmistelee *Leikki-ikäisen lapsen neurologisen kehityksen arviointimenetelmä (LENE)* -menetelmän uudistamista. Mukaan kehittämistyöhön on kutsuttu laaja asiantuntijaryhmä ja tuloksena on tarkoitus julkaista uusi myyntituote LENE2. Säätiön omana toimintaa valmisteltiin myös *Nuorten ja aikuisten yksilötestistön* päivittämistä ja osittaista digitalisointia. Kehittämistyön kautta säätiölle valmistuu uusia tuotteita, joille on suuri tarve käytännön kentällä.

Vuonna 2025 jatkunut KEKO-hanke kohdentuu keskisuomalaisten koulutusteknologiaa tai -materiaalia kehittävien yritysten ja organisaatioiden yhteistyöhön kansainvälistymisessä. KEKO-hankkeen lisäksi NMI:n kehittämien tuotteiden (erityisesti digitaaliset arviointimenetelmät) kansainvälisiä levitysmahdollisuuksia kartoitettiin. Kaupalliseen toimintaan tähtäävän yhteistyön alkuvaiheita on saatu käynnistymään, mutta prosessit vievät aikaa.

Aktiivinen ja näkyvä vaikuttaminen

Niilo Mäki Instituutin koulutus- ja julkaisutoiminta on keskeinen osa Niilo Mäki -säätiön yleishyödyllistä toimintaa lasten ja nuorten neuropsykologisen arvioinnin ja kuntoutuksen kehittämiseksi. Instituutti järjestää oppimisvaikeuksiin liittyvää koulutusta ja tuottaa materiaalia mm. psykologeille, perusopetuksen ja toisen asteen opettajille, erityisopettajille, varhaiskasvatuksen henkilöstölle, puhe- ja toimintaterapeuteille sekä lapsille ja nuorille ja heidän perheilleen. Niilo Mäki Instituutin koulutustoiminta kytkeytyy yhteen tiedotus- ja julkaisutoiminnan kanssa.

Koulutusta järjestettiin valtakunnallisesti NMI:n omina maksullisina koulutuksina sekä tilauskoulutuksina ja Opetushallituksen rahoittamina koulutuksina. OPH-koulutushankkeita oli NMI:n toteuttamina käynnissä 6 hanketta.

Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti NMI Bulletin ilmestyi vuoden 2025 aikana digitaalisena 3 kertaa. Neljäs numero julkaistiin tammikuussa 2026. Lehden päätoimittajana toimi Jarkko Hautala. Vuonna 2025 pohdittiin vaihtoehtoja NMI Bulletinin julkaisemiseksi open access -lehtenä. Selvityksiä jatketaan alkuvuodesta 2026. NMI Bulletinin verkkosivuilla on vierailtu vuoden 2025 aikana noin 18 000 kertaa.

Koulutus- ja julkaisutiedote julkaistiin sähköisesti. NMI:n toiminnasta, tapahtumista, julkaisuista ja koulutuksista tiedotettiin myös kuukausittain kahdessa erässä ilmestyvällä kuukausikirjeellä. Tiedotusta jatkettiin aktiivisesti sosiaaliseen mediaan (erityisesti Facebook), mikä on osoittautunut tehokkaaksi ja tavoittanut uusia asiakkaita ja kohderyhmiä.

NMI:n verkkosivuilla sivujen katseluja oli vuodessa noin 1,47 miljoonaa ja yksittäisiä kävijöitä noin 180 000. Kävijämäärässä tapahtui selkeä kasvu (+37 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Sivujen katselumäärä kasvoi 65 %.

Vuonna 2025 valmistui *Nopean nimeämisen testi – RAN*, joka on ostettavissa NMI:n verkkokaupasta. Lisäksi verkkokaupassa julkaistiin uutena tilattavana palveluna *DigiLukiseulan kuntakoonti*.

Niilo Mäki säätiön asiantuntijoita osallistuu mm. eduskunnan asiantuntijaryhmiin, muiden alan toimijoiden hankkeiden ohjausryhmiin, neuvottelukuntiin ja asiantuntijafoorumeille. Päättäjien kanssa käytiin vuoropuhelua oppimisvaikeuksiin liittyvissä teemoissa ja asiantuntijalausuntoja annettiin NMI:n toimintakenttään liittyen.

Yhteistyötä (hanketoiminta, materiaalituotanto, jne.) jatkettiin alan järjestöjen, yliopistojen ja tutkimuslaitosten, oppilaitosten ja muiden organisaatioiden kanssa.

Hallinto ja henkilöstö

Niilo Mäki Instituutin kuukausi- ja tuntipalkkaisten työntekijöiden lukumäärä oli vuoden 2025 aikana yhteensä noin 31,7 henkilötyövuotta. Palkkasuhteessa tai tuntilistalla työskenteli vuoden 2025 aikana keskimäärin 44,7 henkilöä/kk, joista kokoaikaisia työntekijöitä oli keskimäärin 20 ja osa-aikaisia 21,1 henkilöä (henkilötyökuukausina 10,9 htkk) ja tuntilistalla keskimäärin 3,6 henkilöä kuukaudessa (keskimäärin henkilötyökuukausina 0,7 htkk/kk). Henkilöstön määrä on vähentynyt aiempiin vuosiin verrattuna lähinnä päättäneiden määräaikaisten työsuhteiden vuoksi.

Niilo Mäki -säätiön hallintoa ja tukipalveluita ylläpidettiin pääosin STEA:n yleisavustuksella, hankkeilta kerätyillä yleiskustannusosuuksilla ja koulutus- ja julkaisutoiminnan tuotoilla. Vuonna 2025 hallinnon ja tukipalveluiden sekä yleisten kulujen kulurakennetta on tarkasteltu ja säästöjä tehty kohteissa, joissa se on ollut mahdollista toiminnan merkittävästi kärsimättä. Vaikka vuoden 2025 tulos oli selkeästi ylijäämäinen, niin kulurakennetta on tulevana vuosina kevennettävä, mikäli hankerahoituksissa ei tapahdu selkeää lisääntymistä, tai merkittäviä tulojen lisäystä koulutus- ja julkaisutoiminnasta tai palvelutoiminnasta saada. Tulevaisuuden epävarmuus edellyttää tiukkaa kulukuuria ja mahdollisiin sopeuttamistoimiinkin tulee varautua.

Hallituksen jäsenet olivat vuonna 2025:

Jäsen

Päivi Fadjukoff, puheenjohtaja
Timo Ahonen
Ulla Richardson, vpj
Anne Korhonen
Hannu Savolainen

Varajäsen

Eino Havas
Tiina Parviainen
Jyrki Saarivaara
Kirsi Kallionpää
Marja-Kristiina Lerkkanen

Niilo Mäki -säätiön hallintoneuvoston jäsenet ja heidän taustatahonsa olivat vuonna 2025 seuraavat:

Jäsen

Paavo Leppänen, pj
Berndt-Johan Lindström, vpj

Taustataho

Jyväskylän yliopistosäätiö
Svenska Kulturfonden

Anne Vierelä, vpj
Onerva Mäki (07/2025 saakka)
Marja-Leena Laakso
Tuire Koponen
Anna Rönkä
Katri Savolainen
Tiina Luomanen
Katja Suni
Mika Pyykkö (06/2025 saakka)
Juha Lappalainen
Kirsti Karila
Maiju Mäki
Matias Lahti

Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri
Niilo Mäen perikunta
Jyväskylän yliopistosäätiö
Jyväskylän yliopistosäätiö
Haukkalan säätiö
Jyväskylän kaupunki
Opetushallitus
ADHD-liitto ry
Aivoliitto ry (06/2025 saakka)
Suomen CP-liitto ry
Mannerheimin lastensuojeluliitto
Kehitysvammaliitto
Keski-Suomen Hyvinvointialue

Niilo Mäki -säätiön hallintoneuvosto kokoontui etäyhteydellä vuonna 2025 kaksi kertaa. Hallintoneuvoston jäsenenä toiminut Aivoliitto ry:n edustaja erosi kesäkuussa 2025 järjestön toiminnan päättymisen vuoksi. Niilo Mäen perikunnan edustaja Onerva Mäki kuoli heinäkuussa 2025. Niilo Mäki -säätiön hallitus kokoontui 8 kertaa. Lisäksi syksyllä järjestettiin säätiön hallituksen ja henkilöstön yhteinen idearihi, jossa käsiteltiin Niilo Mäki Instituutin toiminnan kehittämistä.

Niilo Mäki -säätiön hallintoneuvoston tai hallituksen jäsenille ei maksettu palkkioita hallintoneuvosto- tai hallitustyöskentelystä lukuun ottamatta hallituksen puheenjohtajaa, jolle maksettiin korvausta 2400 €/vuosi. Säätiön johdolle on maksettu palkkaa työsopimuksen mukaisesti ja tilintarkastajille on maksettu kohtuullisen laskutuksen mukaisesti. Säätiön lähipiiriin kuuluville ei ole myönnetty muita avustuksia, vastikkeettomia taloudellisia etuja, rahalainoja tai muita vastaavia etuja.

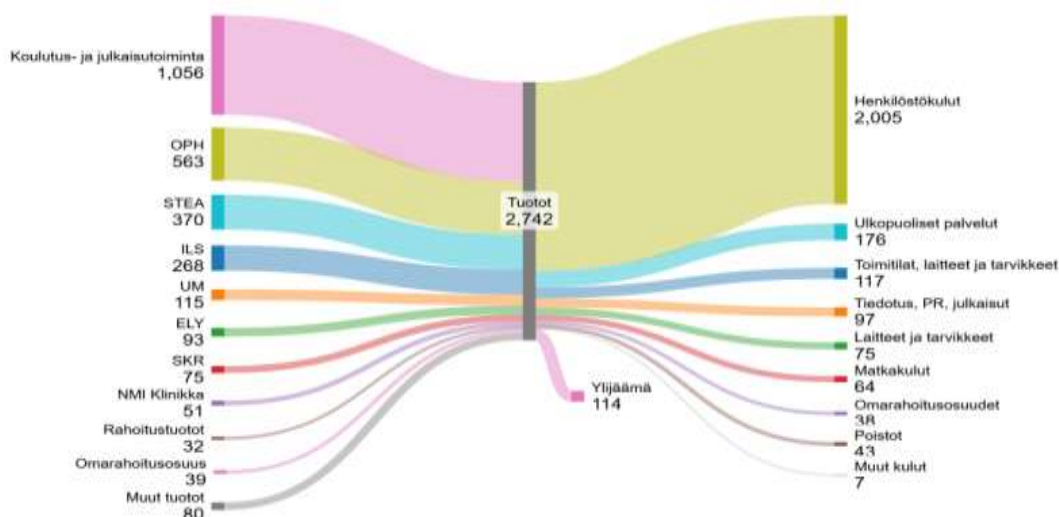
Talous

Vuoden 2025 aikana tehdyt toimet talouden vakauttamiseksi olivat onnistuneita ja Niilo Mäki -säätiön vuositulos vuonna 2025 oli 113 719,87 € ylijäämäinen.

Hallituksen hyväksymää Niilo Mäki -säätiön varainhoitoon ja sijoitustoimintaan liittyvää sijoituspolitiikkaa ja -suunnitelmaa tarkistettiin hallituksen toimesta syksyllä 2025. Päätettiin jatkaa nykyisellä suunnitelmalla, koska tuottoa oli nykyisille rahastosijoituksille saatu ja riskit olivat hajautuksen vuoksi maltilliset. Vuoden 2025 aikana varainhoitoon liittyvien sijoitusrahastojen arvo kasvoi ja vuodenvaihteessa niiden markkina-arvo oli hankinta-arvoa korkeampi. Vuoden 2025 aikana jouduttiin purkamaan osa sijoitusrahastoihin talletetuista varoista toimintakulujen kattamiseksi.

Koulutus- ja julkaisutoiminnan tulos oli merkittävästi arvioitua suurempi (+47 %). Ero selittyi erityisesti koulutusten myynnin (+33 %) ja tuotteiden eli julkaisujen ja menetelmien myynnin (+10 %) toteutumisesta budjetoitua parempana. Edelliseen vuoteen verrattuna tuotteiden myynti kasvoi 55 %, mutta koulutustuotot laskivat 12,5%.

Niilo Mäki -säätiö on hoitanut kaikki taloudelliset velvoitteensa sopimusten mukaisesti. Kuvassa 1 on tiivistettynä Niilo Mäki -säätiön tuloslaskelma vuodelta 2025.

Kuva 1. Niilo Mäki säätiön tuloslaskelma (tuhatta euroa) vuodelta 2025.

Olennaiset tapahtumat tilikauden jälkeen

STEA vahvisti vuodelle 2026 jatkorahoitukset yleisavustukseen (Ay5) sekä kohdennetulle avustukselle (AK4398, Lukumummit ja -vaarit toiminnan levittäminen) haetun ja avustusehdotuksen mukaisesti. EU Horizon hankehakemus SKYWARD ei saanut rahoitusta. OPH:lta saatiin Lysti-Selko -hankkeelle rahoitus helmikuussa 2026. Uusia hankehakemuksia valmistellaan tuleviin hakuihin. Lisäksi NMI:n omarahoitteinen kehittämis- ja tutkimustoiminta jatkuu suunnitelmien mukaisesti.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Niilo Mäki -säätiön toiminnalle oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisyssä ja oppimisen edistämisessä on suuri ja entisestään kasvava tarve. Huoli lasten ja nuorten eriarvoisuuden lisääntymisestä, oppimisen edellytysten ja hyvinvoinnin heikentymisestä on kasvanut viime vuosien aikana ja vaikutuksia nähdään vasta vuosien kuluessa. Suomen hallitus on uudistanut oppimisen tukea ja myös perusopetukseen oppimisen takuuta ollaan valmistelemassa. Muutokset luovat tarvetta erityispedagogisen osaamisen lisäämiselle täydennyskoulutuksen kautta sekä tehokkaille ja toimiville arviointi- ja tukimenetelmille. Säätiön toiminnalle on jatkossakin suuri tarve. Hankehakemuksissa panostetaan hakemusten laatuun ja ajankohtaisuuteen.

Etätyöskentely sekä etätyöskentelyn ja toimistolla työskentelyn yhdistelmä tulee jatkumaan normaalina vaihtoehtona. Tilojen käytön optimointiin etsitään ratkaisuja. NMI:n tavoitteena on myydä tai vuokrata pois osan ylimääräisistä toimitiloistaan.

Koulutuskentällä on edelleen kasvupotentiaalia. Koulutustoiminnan kasvattamiseksi ja kehittämiseksi, sen yhteyttä ja osuutta tutkimus- ja kehittämishankkeiden tulosten hyödyntämisessä tiivistetään. Verkkokoulutukset ja webinaarit tulevat olemaan jatkossa olennainen osa koulutustarjontaa. OPH-koulutushankkeiden päättymisen odotetaan johtavan tilauskoulutusten määrän lisääntymiseen.

Julkaisujen ja digitaalisten tuotteiden myynnin odotetaan lisääntyvän erityisesti uusien ja paljon odotettujen tuotteiden myötä. Kansainvälisen myynnin edistäminen jatkuu vuonna 2026.

Vuosien 2022–2024 tilinpäätökset ovat olleet alijäämäisiä. Vuoden 2025 aikana talous saatiin käännettyä ylijäämäiseksi ja tavoitteena on saada talouden tasapaino jatkumaan vuodesta 2026 eteenpäin.

Vuoden 2026 aikana tarkastellaan ja päivitetään Niilo Mäki -säätiön strategiaa. Odotukset tuleville vuosille ovat haastavasta tilanteesta huolimatta varovaisen myönteiset. Säätiön toimintaa kehitetään määrätietoisesti ja vahvistaen strategian painotuksilla säätiön asemaa oppimisvaikeusalan tunnettuna ja arvostettuna toimijana.

Uusia tuotteita kehitetään ja aiemmin julkaistuja ajantasaistetaan ja ylläpidetään, oma kliininen toiminta vakiinnutetaan osaksi alueellista palvelutarjontaa, kansainvälisen toiminnan alkuaskeleet otetaan, NMI:n toiminnan markkinointiin ja näkyvyyteen panostetaan sekä henkilöstön osaamista ja työhyvinvointia kehitetään. Säätiön toiminnassa korostetaan edelleen laadukkuutta ja korkeaa tasoa sekä toimien sovellettavuutta käytännön toimijoiden avuksi.

2. Hanketoiminta vuonna 2025

Nuorten Hahmola, 2021-2025)

Projektin vetäjä: Suvi Ylönen

Henkilöstö (2025): Suvi Ylönen, YTM, KM, veo, ela;

Kesto: 2021-2025

Rahoittaja: Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA), STEA C9356, (52 216 € vuonna 2025).

Yhteistyökumppanit: Kuntoutussäätiö, ADHD-liitto ry, Aivoliitto ry, Autismiliitto ry, Erilaisten oppijoiden liitto ry, Suomen CP-liitto ry, Ammattiopisto Spesia, Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia, Nuorten talo Jyväskylä

Tavoitteet: Tavoitteena on tarjota vertaisryhmätoimintaa, tietoa, tukea ja tunnistamisen välineitä hahmotusvaikeuksisille 15–19 -vuotiaille nuorille, heidän läheisilleen ja nuorten kanssa toimiville tahoille

www-sivut: www.hahku.fi

<https://www.facebook.com/hahmottaminen>

www.instagram.com/aivuli_22

www.youtube.com/channel/UCZ7vGeAAoYi6iQAt_XXS39w

Projektin toiminta ja tulokset 2025

Vuonna 2025 hankkeen tuotoksia ja toimintamalleja on siirretty ja juurrutettu osaksi NMI:n toimintaa ja etenkin uutta NMI:n Klinikkaa. Hankkeen tuottamat Nuorten Hahmola (osana Hahmola-oppimisympäristöä), Hahku Escape -pakopeli hahmottamisen taitojen tarkasteluun ja siihen liittyvä opettajan materiaali, hahmotusvaikeuksien infograafi sekä yhteistyössä Kuntoutussäätiön kanssa tehty Spiral -Hahmottamisen taidot -peli ovat jatkossa vapaasti käytössä.

Toimivaksi koettua nuorten vertaisryhmätoimintaa hahmotusvaikeuksien tunnistamiseen ja hahmottamisen taitojen harjoitteluun voidaan jatkossa toteuttaa osana NMI:n Klinikan toimintaa. Lisäksi hankkeen juurtumisena voidaan pitää hahmotusvaikeuksista tarjottavia info- ja koulutustilaisuuksia. Hankkeen tuotoksia esiteltiin Educa-messuilla, yhteistyötapaamisissa sekä erilaisissa kasvatusta ja opetusalan henkilöstölle suunnatuissa koulutuksissa.

Projektin vetäjä: Adrienn Jalonen

Henkilöstö (2025): Adrienn Jalonen, FT, hankevetäjä; Päivi Merjonen, PsT, projektisuunnittelija; Julia Turok, PsM, projektisuunnittelija ja Kullberg Nina, FM, projektisuunnittelija

Kesto: 2022-2025

Rahoittaja: Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskasutus (STEA), STEA C9824, (60 284 € vuonna 2025).

Yhteistyökumppanit: NMI Klinikka, Suomen Vanhempainliitto, ADHD-liitto, Autismiliitto, Ehyt ry, Likes/JAMK

- Tavoitteet:** 1. ÄLYLAITTEIDEN KÄYTÖN HAITTAVAIKUTUKSIA KARTOITTAVA KYSELY. Hankkeessa luodun kyselylomakkeen avulla löydetään ajoissa lapset, jotka tarvitsevat apua liiallisen pelaamisen aiheuttamiin pulmiin.
2. RYHMÄTOIMINTAMALLI ERITYISLASTEN PELAAMISEN HALLINTAAN. Hakeuduttuaan ajoissa tuen piiriin ja osallistumalla ryhmätoimintaan, lapset pystyvät säätelemään paremmin pelaamistaan ja sitoutuvat pelaamista koskeviin sääntöihin. Ohjatun ryhmätoiminnan jälkeen lasten pelikäyttäytymisessä tapahtuu positiivisia muutoksia, keskittyminen paranee ja arki helpottuu.
3. ERITYISLASTEN VANHEMMILLE SUUNNATTU RYHMÄTOIMINTA. Osallistuttuaan ryhmätoimintaan vanhemmat osaavat ohjata kotona lastensa pelaamista ja tarjota erityislapselleen muuta monipuolista tekemistä pelaamisen lisäksi.
4. VERTAISTUKIRYHMÄT ERITYISLAPSILLE JA HEIDÄN VANHEMMILLEEN. Vertaistukiryhmä tukee koko perheen jaksamista. Vertaistukiryhmässä lapset saavat mallia positiivisesta pelikäyttäytymisestä ja tunnistavat ongelmakohtia omassa pelaamisessa. Vanhempien vertaistukiryhmät kannustavat pitkäjänteiseen työskentelyyn ja sen turvin he jaksavat ylläpitää perheen tavoissa tapahtuneita muutoksia lapsen pelaamisen suhteen.
5. VERKKOMATERIAALIT JA TIEDOTUSKAMPANJA. Materiaalipaketti ja tiedotuskampanja lisää tietoisuutta pelikasvatuksesta sekä liiallisen pelaamisen haitoista ja vaikutuksista varsinkin erityislasten ja heidän perheensä arkeen.

www-sivut: <https://pelaafiksusti.nmi.fi/>

Projektin toiminta ja tulokset 2025

Vuonna 2025 järjestettiin viimeiset vanhempain vertaistukiryhmät (3 kertaa, 4 osallistujaa/kerta). Vanhemmille ryhmissä tarjottiin tukea ja välineitä kotiin pelikasvatukseen. Ryhmissä vahvistettiin aiemmin läpikäytyjen toimintamallien soveltamista arkeen ja tarjotaan mahdollisuus keskusteluun ja vertaistukeen. Lisäksi ryhmässä kerättiin perheiden oivalluksia ja vinkkejä opasmateriaaliin.

Vuoden aikana saatiin myös julkaistua kaikki verkkosivujen materiaalit, ja ne löytyvät vapaaesti saatavilla sivuilta: <https://pelaafiksusti.nmi.fi/>. Verkkosivuilta löytyy sekä perheiden että ammattilaisten materiaalit. Ammattilaisille julkaistiin kaikki Pelaa fiksusti -ryhmien materiaalit sekä ohjeet ryhmien ohjaukseen. Vanhemmille tehtiin lyhyt versio kyselystä lasten digipelaamisesta sekä julkaistiin vanhempain opas pelikasvatukseen. Valmistui myös keskustelukortit digipelaamisesta (vanhemmille ja lapsille omat kortit).

Hankkeen tulokset: Vanhempien raportoidut lapsen ongelmallinen digipelaaminen, yliaktiivisuus ja käytösoireet ovat vähäisempiä ryhmätoiminnan jälkeen. Lisäksi vanhemmat raportoivat huolensa vähäisemmiksi, minäpystyvyytensä korkeammaksi ja lapsen pahoinvoinnin vähäisemmäksi ryhmätoiminnan jälkeen. Lasten vastauksissa heidän hyvinvointinsa on hieman korkeammalla ryhmätoiminnan jälkeen ja he raportoivat pelaavansa digipelejä hieman harvemmin.

Vuoden 2025 aikana kirjoitettiin hankkeen tuloksista eri tieteellisiin julkaisuihin.

LUKUMUMMIT JA -VAARIT

Sosiaali- ja
terveysministeriön
RAHOITTAMA

Projektin vetäjä: Adrienn Jalonen

Henkilöstö (2025): Adrienn Jalonen, FT, hankevetäjä; Annastiina Kettunen, FM, projektisuunnittelija ja Roosa Karhunen, KM, projektisuunnittelija

Kesto: 2018-

Rahoittaja: Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskas (STEA), STEA AK4398, (103 059 € vuonna 2025).

Yhteistyökumppanit: Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Jyväskylän kaupungin perusopetuspalvelut, Suomen Vanhempainliitto, Lukukeskus, Monikulttuurinen kirjasto, ISOF, Monikulttuurikeskus Gloria

Tavoitteet:

Tavoite 1. Lukumummi ja -vaari -toiminta saadaan juurtumaan Mannerheimin Lastensuojeluliiton piirien ja muiden yhteistyötahojen toimintaan ja leviämään valtakunnallisesti. 1.1. Toiminnasta vastaavat koordinaattorit koulutetaan toiminnan asiantuntijoiksi. 1.2. Toiminnasta vastaavat koordinaattorit saavat jatkuvaa asiantuntevaa tukea ja ohjausta. 1.3. Vapaaehtoiset saavat riittävää ja perusteellista perehdytystä. Toiminta laajenee: NMI:n koulutettavien vapaaehtoisten määrä kasvaa vuosittain 10 %:lla. 1.4. Valtakunnallisen verkko-ohjelman kautta mahdollistetaan tasa-arvoisesti vertaistuki kaikille vapaaehtoisille. Vapaaehtoisten osaaminen, verkostoituminen ja tunne ryhmään kuulumisesta lisääntyy. 1.5. Lukumummi ja -vaari -toiminnan kehittämistarpeita kartoitetaan jatkuvasti ja uusia toimintamuotoja tarjotaan yhteistyökumppaneille tarpeen mukaan.

Tavoite 2. Lukumummi ja -vaari -toiminta on osa lasten lukutaitoa tukevaa verkostoa ja on valtakunnallisesti näkyvää ja saavutettavaa.

www-sivut: <http://www.lukumummitjavaarit.fi>

Facebook: <http://fb.com/lukumummitjavaarit>

Instagram: <https://www.instagram.com/lukumummit/>

Projektin toiminta ja tulokset 2025

Hankkeessa tehdään Lukumummi ja -vaari -toiminnan ylläpito-, juurruttamis- ja levittämistyötä yhdessä pääyhteistyökumppanin MLL:n sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Toiminnan ylläpito koostuu koordinaattoreiden ja vapaaehtoisten jatkuvasta tuesta, ohjauksesta ja toimintamallien kehittämisestä, ja levittämistyö koordinaattoreiden ja vapaaehtoisten kouluttamisesta.

Vuonna 2025 koulutettiin valtakunnallisesti yhteensä 158 uutta vapaaehtoista sekä verkkovälitteisesti että lähikoulutuksissa. Niilo Mäki Instituutin vastuulla olevia aktiivisia vapaaehtoisia oli 110, ja valtakunnallisesti vapaaehtoisia oli noin 1084. Vapaaehtoisille järjestettiin kuukausittain jatko- ja uusintakoulutuksia sekä verkkovälitteistä virkistystoimintaa. Vuoden aikana tehtiin jatkuvaa, tiivistä yhteistyötä toiminnan paikalliskoordinaattoreiden kanssa.

Uusi toimintamalli Alkavan lukutaidon tukemiseen otettiin käyttöön. Uuteen toimintamalliin valmistui materiaali- ja paketti: perehdytysdiat, kouluyhteistyön materiaalit sekä kuva-sanamuistipeli vapaaehtoisten käyttöön. Yleistä lukutaitotyötä tehtiin Monikulttuurikeskus Glorian perheryhmissä 2 kertaa. Osallistuttiin vapaaehtois- sekä seniorimessulle Jyväskylässä, sekä valtakunnallisille Educa-messuille. Saatiin myös mukavasti medianäkyvyyttä, joka näkyi positiivisena rekrytoinnissa.

Toimintaa esiteltiin NMI:n Avoimissa ovissa sekä seniori opinto-ohjaajille. Keväällä järjestettiin valtakunnallinen lukutaitokampanja lukuhaasteineen osana Lukuviikon toimintaa. Hankkeella on edustusta Selkokielen Neuvottelukunnassa ja Keski-Suomen Valikko-ryhmässä (vapaaehtoistoiminnan koordinaattoreiden ryhmä).

Projektledare: Paula Salmi ja Ann-Katrine Risberg

Personal (2025): Paula Salmi, FT; Ann-Katrine Risberg, KM; Pia Vataja, KM; Nea Kronberg, KM; Charlotte Liljeström, KM

Projektets längd: 2023-2026

Finansiärer: Svenska Kulturfonden, Stiftelsen Brita Maria Renlunds Minne ja Svenska Folkskolans Vänner (budgeten för år 2025 var 68 708 €).

Samarbetspartner: Åbo Akademi: Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier (ämnet specialpedagogik), Fakulteten för humaniora, psykologi och teologi (ämnena psykologi och logopedi), Helsingfors universitet: Pedagogiska fakulteten, Jyväskylä universitet: Kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunta

Mål: Målgruppen för ILS3-projektet är finlandssvenska elever och deras lärare.

Longitudinell studie: Uppföljning av läs-, skriv- och benämningsförmågan i åk 9 för elevgruppen (N=560) som ingått i ILS-projektet 2015-2022 (åk 1-9). Uppföljningsstudien ger forskningsresultat som kan publiceras.

Kartläggningsmaterial för åk 7 och 9: Utveckling och normering av material för kartläggning och uppföljning av läs-, skriv- och benämningsförmåga samt läsförståelse i årskurserna 7 och 9. Materialet för kartläggning av läsförståelse i årskurs 9 blir digitalt.

En faktabok om inlärnin gssvårigheter: Sammanställning av en faktabok som tar upp olika aspekter av inlärnin gssvårigheter och presenterar finlandssvensk forskning inom området. Boken kan fungera som kurslitteratur i t ex lärarutbildning.

Fortbildning ordnas för pedagoger och andra yrkesverksamma inom utbildningssektorn.

Hemsidor: www.inlarningochstod.fi ja www.facebook.com/inlarningochstod

Projektets verksamhet och resultat 2025

Kartläggningsmaterial: Under år 2025 utarbetades manualen och normer till kartläggningsmaterialet för åk 7 och 9. Kartläggningsmaterialet *ILS – Individuell Läsning och Skrivning för årskurs 7 och 9* innehåller de individuella uppgifterna Läs ord, Läs pseudoord och Läs text. Gruppuppgifterna är Läs meningar, Skriva ord och Läsförståelse för åk 7. De flesta uppgifter är uppföljningsuppgifter, vilket innebär att det är möjligt att följa upp läs- och skrivfärdigheten under hela den grundläggande utbildningen. Handledningen innehåller information om läs- och skrivutveckling samt anvisningar för genomförande och tolkning av uppgifterna. Även normer för kartläggning av snabb seriell benämning sammanställdes för årskurserna 7 och 9.

Artiklar och publikationer: De insamlade resultaten från datainsamlingen i årskurs 9 analyserades för publicering i artiklar. Dessutom bearbetades resultaten från den longitudinella studien för publicering i internationella vetenskapliga tidskrifter.

Faktabok: Under året översattes de finskspråkiga texterna till faktaboken och de svenskspråkiga texterna bearbetades och språkgranskades. Bokens layout utformades.

Under år 2025 samarbetade projektet med olika aktörer kring läsning och inlärnin gssvårigheter, bl.a. Läsväskan/Folkhälsan. Dessutom arrangerades UBS-finansierade fortbildningar där resultat från projektet presenterades.

ILS3-självreglering, (ILS3-SR, 2023-2027)

Projektledare: Henrik Husberg

Personal (2025): Henrik Husberg, PeM, projektinvetjä; Annika Borgström, PeM, KTM, AmO, projektutskika; Christina Sjöström, PhD, projektutskika.

Projektets längd: 2023-2027

Finansiärer: Svenska Kulturfonden, BMR ja SFV (budgeten för år 2025 var 167 156 €).

Samarbetspartner: Prof. Hannu Savolainen, Dr Anne Karhu, lektor Pirjo Savolainen (Itä-Suomen yliopisto), docent Vesa Närhi, Dr Mika Paananen (Jyväskylän yliopisto), Prof Jürgen Wilbert (Universität Potsdam), Dr Jannis Bosch (Universität Münster), PBIS-Europe Network, Nasjonalt utviklingssenter for barn og unge (Norge), Utvecklingscentrum för barns psykiska hälsa och Uppsala universitet (Sverige), Vanda stad och Kyrkslätt kommun.

Mål: Målsättningen med ILS3-SR- projektet är att a) fördjupa och utveckla det interna samarbetet och förbättra effektiviteten av allmänt stöd för beteende inom småbarnspedagogikens enheter, b) föra arbetssätt och metoder för intensifierat och vid behov särskilt stöd för beteende till daghem och förskola samt c) utveckla metoder för kontinuerlig uppföljning av effekten av stödet.

Hemsidor: www.proskola.fi www.prosmå.fi

Projektets verksamhet och resultat 2025

Under 2025 fortsatte ILS3-SR-projektet att utveckla det allmänna stödet för beteende i samarbete med nio svenskspråkiga daghem och förskolor.

Under året slutfördes första insamlingen av data för en studie om konsultationsmodellen Hurtigs effektivitet, acceptans och genomförbarhet. Tre barn och nio medlemmar av personalen i tre daghemsenheter deltog i interventionen och tillhörande fortbildning. Data samlades in genom observationer, frågeformulär och inspelningar av fortbildnings- och konsultationstillfällen. Efter interventionen genomfördes också semi-strukturerade intervjuer med deltagarna. Baserat på preliminära analyser presenterades två internationella artiklar. Den ena behandlar interventionens effektivitet och acceptans samt utmaningar och underlättande faktorer vid implementering, och den andra, där data består intervjumaterialet, granskar personalens erfarenhet under konsultationernas gång.

Den pågående ProSmå-handledarutbildningen fortsatte med delvis nya deltagare på grund av personalförändringar. Varje enhet höll cirka tre team-möten under våren och hösten där både lokala handledare och projektpersonal deltog. Arbetet med att utveckla ProSmå-material fortsatte, och ProSmå-handboken kommer att kunna publiceras under år 2026. Handboken skrivs först på finska och översätts sedan till svenska. Två uppföljningar genomfördes under året med hjälp av ProSmå-enkäten, som mäter personalens engagemang, arbetsgemenskapens trivsel, personalens relationer till barnen och förekomsten av problematiskt beteende. Dessutom utfördes kvalitetsuppföljningen (Tiered Fidelity Inventory), som mäter de olika enheternas fidelitet till ProSmå-programmet.

Projektets personal presenterade vetenskapliga artiklar vid OPPIVA-konferensen i Uleåborg i juni 2025 samt vid PBS Europe konferensen i Oldenburg i september 2025. Dessutom deltog projektet i Educa-mässan 2025.

Under året deltog projektets personal i att utarbeta en plan för publikationer på hemsidan. I den ingår sammanfattningar av vetenskapliga publikationer på svenska, finska och engelska samt reseberättelser och beskrivningar av implementationen av Pro-verksamheten. Planen kunde följas under slutet av året 2025 och resulterade i bland annat 6 sammanfattningar av vetenskapliga artiklar som direkt berör arbetet som görs i projektet.

Tidig kartläggning av förutsättningar för inläring (NAPP), (2023-2026)

Projektledare: Paula Salmi

Personal (2025): Nea Kronberg, Charlotte Liljeström, Ann-Katrine Risberg, Pia Vataja ja Paula Salmi

Projektets längd: 2023-2026

Finansiärer: Kommunallradet C. G. Sundells stiftelse (budgeten för år 2025 var 31 803 €), Utbildningsstyrelsen (budgeten för år 2025 var 48 021 €).

Samarbetspartner: Eva Ståhlberg-Forsén (Helsingfors universitet), Eva Staffans (Åbo Akademi), Monica Skuthälla (Svenska samskolan i Tammerfors), Nora Karlsson (Daghemmet Marias Asyl/Stiftelsen Sedmigradsky), Johanna Sallinen (Folkhälsans förbund), Heidi Hermansson (Folkhälsan Åboland)

Mål: Målgruppen för NAPP-projektet är personal och barn inom finlandssvensk småbarnspedagogik och förskola. Målsättningarna med NAPP-projektet är att:

- * utarbeta forskningsbaserade material för kartläggning av språkliga färdigheter för 5- och 6-åringar
- * fortbilda pedagoger och andra yrkesverksamma inom småbarnspedagogiken
- * samla information om hur finlandssvenska barns språk utvecklas innan skolgången inleds

Hemsidor: <http://nmi.fi/napp>

Projektets verksamhet och resultat 2025

Under året 2025 behandlades datat som samlats in vid normeringen. Normeringsdatat hade samlats in hösten 2024 från ca 600 barn inom småbarnspedagogik och förskolor i Svenskfinland.

Kartläggningsmaterialet innehåller uppgifter som mäter fonologisk medvetenhet, bokstavskunskap, snabb seriell benämning, begreppsförståelse och hörförståelse. Dessutom samlades information om barnens läsförmåga. Från vårdnadshavarna samlades också information om bland annat barnens språkbakgrund och risken för inlärnings svårigheter. Även denna information bearbetades och analyser påbörjades under året 2025.

Arbetet med manualen till kartläggningsmaterialet påbörjades. Samtidigt färdigställdes också ett frågeformulär riktat till föräldrar gällande barnets språkutveckling samt en blankett för personalen för översikt av barnets läsrelaterade förmågor. Dessa blanketter blir kostnadsfria och publiceras även via Utbildningsstyrelsen. En manual utarbetas till formulären. Den digitala plattformen som används för dokumentationen av kartläggningstillfället färdigställdes under året. Utöver den digitala plattformen kan dokumentationen även göras på pappersblanketter. Utarbetandet av dessa blanketter och handledningen för materialet påbörjades. Handledningen kommer att innehålla anvisningar för genomförande av uppgifterna och tolkningsanvisningar och information om språkutvecklande och förebyggande insatser före skollåldern.

Projektets resultat rapporteras i fyra pro gradu-avhandlingar som bearbetas i samarbete med Åbo Akademi. Därtill inleddes under hösten arbetet med tre pro gradu-avhandlingar i specialpedagogik utgående från projektet.

Statsunderstöd för produktion av läromedel med liten spridning på svenska (2024-2026)

Projektledare: Maria Haakana

Personal (2025):

Digitalisering av ILS-läs- och skrivkartläggningar (70ph7260): Ann-Katrine Risberg, PeM; Nea Kronberg, PeM; Lotta Liljeström, PeM ja Kiril Shenouda-Khalil, FM.

Faktabok om inlärningsvärigheter för pedagoger från småbarnspedagogik till andra stadiet (70ph7264): Paula Salmi FT, Ann-Katrine Risberg PeM, Pia Vataja PeM och Nea Kronberg PeM.

Leka och fokusera inom småbarnspedagogiken - En handlingsmodell som stöd för exekutiva färdigheter (70ph7265): Liisa Klenberg, PsT; Susanna Slama, PsM.

Projektets längd: 2023-2026

Finansiärer: Utbildningsstyrelsen (budgeten för år 2025 var 39 928 €).

Samarbetspartner: Åbo Akademi, Åbo Universitet, Helsingfors universitet och Jyväskylä universitet

Mål: Utveckla och öka utbudet av svenskspråkiga läromedel för att stärka och skapa mer jämlika förutsättningar för elever och studerande inom den svenskspråkiga utbildningen att avklara sin utbildning inom alla stadier, från småbarnspedagogik till andra stadiet.

Projektets verksamhet och resultat 2025

ILS digitalisering: Normering av materialet samt utformande av de digitala handledningarna.

Faktaboken: Redaktionen har kommenterat olika versioner av manuskripten. Arbetet med översättning och språkgranskning har fortgått.

LeKa och fokusera inom småbarnspedagogiken: Materialet har översatts och granskats under år 2025.

Teknoliateollisuuden
100-vuotissäätiö

Projektin vetäjä: Matti Kinnunen

Henkilöstö (2025): Matti Kinnunen, FM, hankevetäjä; Jaakko Ryssy, ins (AMK), projektisuunnittelija; Aryan Hassanvandi E Doreh, MA, graafinen suunnittelija.

Kesto: 2021-2025

Rahoittaja: Teknoliateollisuuden 100-vuotissäätiö, Koulupolku-ohjelma, (16 676 € vuonna 2025).

Yhteistyökumppanit: Jyväskylän yliopisto (Tuire Koponen, PsT; Jarno Rautiainen, PsM; Markus Hähkiöniemi, FT)

Tavoitteet: Projektin tavoitteena on luoda uusi pelillinen matematiikan harjoitusmenetelmä. Pelin vaikuttavuutta 4.- ja 6.-luokkalaisten lasten matematiikan taitojen osaamista tutkitaan satunnaistetun kontrolloidun tutkimuksen avulla.

www-sivut: <https://www.nmi.fi/epm-pelaamalla-paremmaksi/>

Projektin toiminta ja tulokset 2025

Projektissa keskityttiin vuoden 2025 alussa pelistä tehtävän interventiotutkimuksen peliversion ja tutkimuksen mittauksiin käytettyjen Arvio-alustalle toteutettujen tehtävien valmisteluun. Tutkimus aloitettiin 3.2.2025 ja tutkimukseen osallistui satoja oppilaita ympäri Suomea.

Tutkimuksen alkamisen jälkeen siirryttiin kehitystiimissä valmistelevaan kevään aikana tapahtuvaa pelin julkaisua. Tähän sisältyi uusien palvelinjärjestelmien teko ja yleinen pelikokemuksen hionta. Aiemmat palvelinjärjestelmät oli luotu tutkimusta silmällä pitäen, mutta julkaisuun tarvittiin laajempaa käyttöä mahdollistavat palvelut. Pelille luotiin myös opettajien käyttöliittymä, jonka kautta opettajat pääsevät seuraamaan oppilaidensa edistymistä pelissä.

Pelin testausta ja pelikokemuksen hiomista jatkettiin julkaisuun asti. Peliin lisättiin tarinallisuutta esimerkiksi pelin alkutarinan animaatiolla, erilaisilla dialogeilla ja ympäristön rikastamisella. Pelin käyttöliittymää paranneltiin ja hiottiin pelaajien ohjaamiseksi sekä ymmärrettävyyden parantamiseksi. Pelaajahahmo päivitettiin ja peliin tehtiin monia graafisia lisäyksiä.

REI-O: Robotrooninen Matikka -peli julkaistiin 27.5.2025 ja syyskuun alussa 2025 peliin tehtiin päivitys, jossa peliin lisättiin pilvitalennus ja opettajan työkalut. Loppuvuodesta valmistelimme vielä pelin julkaisuversiota käyttöön InterLearn-huippututkimusyksikön matematiikan interventiotutkimukseen, joka alkoi vuonna 2026 tammikuussa

eTALE Africa2 - Opettajankoulutuksen eOppimisympäristö varhaiskasvatukseen ja matematiikan perustaitojen opetukseen, 2023-2026

e T A L E AFRICA

Tuettu Suomen
kehitysyhteistyöväroin

Projektin vetäjä: Timo Ahonen

Henkilöstö (2025): Timo Ahonen PsT, hankevetäjä; Pia Krimark, FM, projektikoordinaattori (NMI ja JYU); Miika Pekkarinen, FM, tekninen asiantuntija, ja Juha-Matti Latvala, FT, asiantuntija; Pamela February, PhD, Juanita Möller, Develias Ngatjiisiue, Renate Shikwaya (UNAM, Namibia); Haatembo Mooya (PhD), Zanzini Ndhlovu (PhD), Tiwonga Sichinga, Bether Mwale, Bestern Kaani (Capolsa, UNZA, Zambia), Fraterinus Oswald Mutatembwa, Gabriel Koboli, Judith Mwanga, Gideon Kazari (AMUCTA, Tansania); Peter Lothuron Long'ore, Fredrick Kipas, Roseline Chelegat Melly, Lydia Kairanya (KISE, Kenia), Marja-Kristiina Lerkkanen, KT (JYU), Jenni Salminen KT (JYU), Tuire Koponen PsT (JYU) ja Ritva Ketonen, KT (HY).

Kesto: 2023–2026

Rahoittaja: Ulkoministeriö kansalaisjärjestöhanke, (124 902 € vuonna 2025)

Yhteistyökumppanit: Jyväskylän yliopisto (JY), Helsingin yliopisto (HY), University of Namibia (UNAM), Center for Promotion of Literacy in sub-Saharan Africa (Capolsa), University of Zambia (UNZA), Archbishop Mihayo University College of Tabora (AMUCTA), Tansania ja Kenya Institute for Special Education (KISE), Kenia.

Tavoitteet: Hankkeen tarkoituksena on tukea ja vahvistaa tutkittuun tietoon perustuen alaluokkien opettajien ja erityisopettajien lukemaan opettamisen pedagogisia taitoja ja tarjota välineitä matematiikan perustaitojen opettamisen edistämiseen ja varhaiskasvatuksen kehittämiseen myös lapsille, joilla on oppimisen vaikeuksia. Afrikkalais-suomalaisen opettajankoulutuksen ja oppimisen asiantuntijaryhmän kehittämä eOppimisympäristö, joka vahvistaa opettajankoulutusta ja voidaan hyödyntää opettajien täydennyskoulutuksessa (PD). Hankkeen tavoitteena on vahvistaa koulutusta ja lasten ja aikuisten lukemaan opettamisen taitojen kehittämistä kansallisten ja kansainvälisten tavoitteiden mukaisesti kumppanimaissa

Verkkosivut: www.taleafrica.com

Projektin toiminta ja tuotokset 2025

Projektin sisältöjä suunniteltiin ja työstettiin etäkokousten ja paikallisten työryhmien avulla. Säännöllisiä koko hankkeen etäkokouksia pidettiin kuukausittain. eTALE oppimisympäristön rakennetta työstettiin kokouksissa hyödyntäen jo rakennettua verkkosivupohjaa. Sisällön tuottamista varten on muodostettu eri maista alakohtaiset varhaiskasvatuksen ja matematiikan oppimisen ja opettamisen asiantuntijaryhmät.

Toimintavuoden aikana tarkennettiin sekä varhaiskasvatuksen että matematiikan moduulien sivustojen rakennetta ja tuotettiin niihin liittyviä tekstejä ja videoita.

Yhteistyötä FIDAn kanssa tiivistettiin etenkin Keniassa ja Tansaniassa. Yhteistyö liittyi erityisesti inklusiiviseen opetukseen ja eTale -ympäristön hyödyntämiseen koulutuksessa.

eTALE Literacy

eTALE Maths

eTALE Early Childhood Education

Lukeva varhaiskasvatus -työkalun uudet ominaisuudet (Lukevakoonti), 2025

Projektin vetäjä: Matti Kinnunen

Henkilöstö (2025): Matti Kinnunen, FM.

Kesto: 2025

Rahoittaja: Opetushallitus (24 387 € vuonna 2025).

Tavoitteet: Projektissa päivitettiin Opetushallitukselle toteutettuja Lukeva Koulu- ja Lukeva Varhaiskasvatus -kyselytyökaluja uusilla kuntatoimijoille suunnatuilla ominaisuuksilla.

Verkkosivut:

<https://lukevakoulu.nmi.fi>

<https://lukevavarhaiskasvatus.nmi.fi>

Projektin toiminta ja tuotokset 2025

Projektissa päivitettiin aiemmin Opetushallitukselle toteutettuja Lukeva Koulu- ja Lukeva Varhaiskasvatus -kyselytyökaluja uusilla kuntatoimijoille suunnatuilla ominaisuuksilla. Työkaluihin lisättiin koulujen/varhaiskasvatusyksiköiden jakamisominaisuus, jolla yksiköiden hallinnoijat voivat halutessaan jakaa yksiköidensä tiedot muille käyttäjille. Tätä ominaisuutta oli toivottu kuntatoimijoiden toimesta, jotta kunnan tasolla voidaan seurata lukutaitotyön edistystä.

Jakamisominaisuuden lisäksi työkaluihin toteutettiin yhdistelmä-ominaisuus, jolla raportteja voitiin koota useamman yksikön vastauksista. Opetushallitukselle lisäksi koostettiin ja toimitettiin raportit molempien työkalujen käytöstä.

Projektin vetäjä: Riikka Heikkilä

Henkilöstö (2025): Riikka Heikkilä, PsT, neuropsykologian erikoispsykologi, hankevetäjä; Pirita Korpivaara, FM, projektisuunnittelija; Roosa Karhunen, FM, projektisuunnittelija; Aada Saatsi, KM, väitöskirjatutkija.

Kesto: 2024-2025

Rahoittaja: Suomen Kulttuurirahasto (74 944 € vuonna 2025)

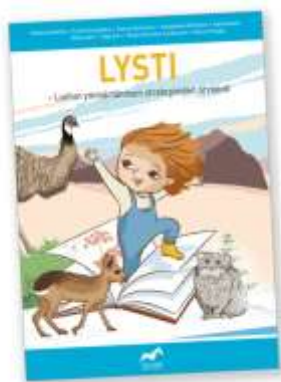
Ohjausryhmä: Mikko Aro, professori, JY; Tuija Aro, professori, JY, Marja-Kristiina Lerkkanen, professori, JY, Minna Torppa, professori, JY

Tavoitteet: Projektin tavoitteena oli kehittää tutkimusperustainen väline luetun ymmärtämisen strategioiden arviointiin. Väline antaa tietoa, jonka pohjalta oppilaan tukitoimet voidaan kohdentaa yksilöllisesti niihin luetun ymmärtämisen taitoihin, joissa haasteita ilmenee.

Projektin toiminta ja tuotokset 2025

Hankkeessa kehitettiin LYSTI-arviointiväline luetun ymmärtämisen strategioiden arviointia varten. Menetelmän käyttäjätutkimusta varten rekrytoitiin vapaaehtoisia opettajia ympäri Suomen, jotka kokeilivat menetelmää osana koulun arkea. Tietoa menetelmästä ja sen toimivuudesta kerättiin sekä oppilaiden (n = 88) suoriutumisen että opettajien (n = 19) antaman kysely- ja haastatteluaineiston kautta. Käyttäjätutkimuksen tulokset raportoitiin osana LYSTI-arviointimenetelmän käsikirjaa. Saadun palautteen perusteella menetelmä ja sen käsikirja viimeisteltiin myytäväksi tuotteeksi. Lysti-arviointimenetelmä julkaistiin alkuvuonna 2026.

Lisäksi vuoden aikana on esitetty hankkeen tuloksia, kirjoitettu tutkimusartikkeliä käyttäjätutkimuksesta sekä haettu ja saatu jatkorahoitusta lisähankkeelle, jonka tavoitteena on kehittää harjoittelumenetelmä luetun ymmärtämisen strategioiden arviointiin.

Keski-Suomesta koulutusteknologian ja -materiaalien kansainvälisille markkinoille (KEKO), 2024-2025

Projektin vetäjä: Jarkko Hautala

Henkilöstö (2024): Jarkko Hautala, PsT, hankevetäjä; Jonne Rautio KM, projektikoordinaattori (07/2025 saakka); Maria Haakana, KM, koulutuspäällikkö; ja Kiril Shenouda Khalil, KTM, projektikoordinaattori (08/2025 alkaen).

Kesto: 2024-2026

Rahoittaja: Keski-Suomen ELY-keskus, EU:n Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (114 441 € vuonna 2025)

Yhteistyökumppanit: Ohjausryhmässä edustajia Jyväskylän yliopisto, Roxent Oy, Keski-Suomen Kauppakamari, Niilo Mäki Instituutti. Hankkeeseen osallistuu toimialan yrityksiä ja koulutuslaitoksia Keski-Suomesta ja muualta Suomesta.

Tavoitteet:

- 1) Hankkeen seurauksena syntyy uutta liiketoimintaa ja kasvua Keski-Suomen koulutusteknologia ja -materiaalien toimialalle
- 2) Syntyy yhteisiä markkinointimateriaaleja alueen yritysten tarjoamasta kansainvälisille asiakkaille, sekä paikallisille ja kansallisille liiketoimintaa edistäville organisaatioille (mm. Yritystehdas, EduFutura, Jyväskylän kaupungin elinkeinopalvelut), ja valtakunnallisille organisaatioille (Team Finland, EducationFinland).
- 3) Hankkeeseen osallistuvat tahot valmistelevat ja jättävät yhteisiä hanke/rahoitushakemuksia tukemaan TKI-toimintaansa.
- 4) Säännölliset ohjelmalliset yhteiset tapaamiset Keski-Suomen koulutusteknologian ja materiaalien tuottajien kanssa, jossa kehitetään nykyisten ja suunnitteilla olevien yritysten liiketoimintasuunnitelmia ja luodaan yhteisiä tarjoamia.
- 5) Keski-Suomalaisia yrityksiä lähtee koulutusalan messuille yhteisellä osastolla.

Verkkosivut: <https://ceco.nmi.fi/>

Projektin toiminta ja tuotokset 2025

Hankkeen ensimmäisinä toimintakuukausina etsittiin ja kontaktoitiin Keski-Suomen koulutusalan yrityksiä, joita esitellään hankkeen verkkosivuilla. Hankkeessa on tehty aktiivista viestintää niin uutiskirjeiden, lehdistötiedotteiden kuin sosiaalisen median muodossa. Hankkeessa on järjestetty koulutusvientä edistäviä työpajoja (maaliskuussa, kesäkuussa ja marraskuussa). Lisäksi hanke organisoii Indonesiaan suuntautuneen elokuussa tapahtuneen kontaktoinnin mahdollisten paikallisten yhteistyökumppaneiden löytämiseksi Keski-Suomen koulutusalan yrityksille. Loppuvuodesta hanke aloitti toisen kontaktoinnin, suunniteltuna kohdistumaan useisiin kaukoidän maihin (mm. Vietnam, Malesia, Singapore) sekä Euroopassa Puolaan.

Loppuvuodesta aloitettiin myös kansainvälisen messumatkan valmistelu koskien Tukholman SETT-messuille huhtikuussa 2026. Hanke on tehnyt aktiivisesti verkostoitumistyötä niin paikallisissa ja kansallisissa tapahtumissa.

Hanke organisoii yhteisen rahoitushakemuksen Stavrosin säätiölle, johon osallistui paikallisia ja kansallisia yrityksiä. Hanke on myös mukana yhdessä toimialan paikallista ekosysteemityötä edistävässä ELY-hakemuksessa.

Toiminnan vetäjä: Hannu Savolainen
Henkilöstö (2025): Hannu Savolainen, KT, professori (UEF); Vesa Närhi PsT (JYU) tutkija/Prokoulu-ohjaaja; Pirjo Savolainen, FL (UEF) tutkija/Prokoulu-ohjaaja; Henrik Husberg, M.Ed, Proskolan/Prosmå -ohjaaja; Riikka Malinen, koulutussuunnittelija; Anne Karhu, KT (UEF), Ville Laivamaa, KM, Prokoulu-ohjaaja; Elisa Havukainen, KM, ProVaka-hankekoordinaattori; **Prosmå-ohjaajat:** Annika Borgström ja Christina Sjöström.
Kesto: 2019-
Rahoittaja: NMI oma toiminta, kuntarahoitus (osana koulutustuottoja: Prokoulu 163 102 €, ProVaka 86 755€).
Yhteistyökumppanit: Kunnat, ILS3-SR-hanke, LinTu-hanke, Jyväskylän yliopisto, Itä-Suomen yliopisto, Universität Münster, PBIS-Europe Network, Nasjonalt utviklingssenter for barn og unge (Norja), Utvecklingscentrum för barns psykiska hälsa ja Uppsala universitet (Ruotsi)
Tavoitteet: Prokoulu / ProVaka -toimintakokonaisuus on suomalainen versio School Wide Positive Behavior Support viitekehiksestä, jota toteutetaan peruskoulussa ja varhaiskasvatuksessa. Tutkimustulokset puoltavat toimintamallin vaikuttavuutta ja toimintakokonaisuutta levitetään nyt kuntien käyttöön. Niilo Mäki Instituutin kolmivuotinen Prokoulu / ProVaka -toimintakokonaisuus toteutetaan kuntien omarahoituksella kunnan valitsemissa kouluissa tai varhaiskasvatuksen yksiköissä. Kunnille tarjotaan Prokoulu tutkimushankkeen kokemusten perusteella päivitetty materiaalit (mm. Prokoulu/ProVaka -opas ja sen vaiheisiin liittyvät lisämateriaalit) sekä kolmivuotinen käyttäytymisen tuen kehittämisen ohjaus yhteistyössä paikkakunnalle koulutettavien omien Prokoulu / ProVaka -ohjaajien kanssa. Tavoitteena on saada aikaan toimintakulttuurin muutos, jolloin toimintamalli jää pysyväksi tavaksi kehittää käyttäytymisen tukea yhteistyökunnissa. Kolmivuotisen koulutuskokonaisuuden jälkeen tarjoamme kunnille mahdollisuutta myös kevyempään tukeen pitkäjänteisen kehittämistyön ja inklusiivisen toimintakulttuurin ylläpitämiseksi.
www-sivut: <https://www.prokoulu.fi/> <http://www.proskola.fi> ja <https://www.provaka.fi>

Toiminta ja tulokset 2025

Prokoulu-toimintakokonaisuus on otettu käyttöön 125 koulussa yhteensä 30 kunnassa. Vuonna 2025 NMI:n tiimi tuki Prokoulu-toimintakokonaisuuden toteutusta viidessä kunnassa yhteensä 28 koulussa, joissa Prokoulu käynnistyi vuosina 2022–2024. Näissä kunnissa toimintaa laajennettiin viime vuoden aikana viiteen uuteen kouluun. Lisäksi yksi uusi kunta käynnisti Prokoulu-toimintakokonaisuuden neljässä koulussa vuoden 2025 aikana.

ProVaka-toimintamalli on puolestaan otettu käyttöön yli 180 päiväkodissa yhteensä 13 kunnassa. Vuonna 2025 ProVaka-toimintakokonaisuuden toteuttamista tuettiin NMI:n tiimin toimesta neljässä kunnassa yhteensä 151 päiväkodissa, joissa ProVaka-toimintamalli otettiin käyttöön vuosien 2022–2024 aikana. Näissä kunnissa toimintaa laajennettiin 7 uuteen päiväkotiin vuoden 2025 aikana. Lisäksi yksi uusi kunta aloitti ProVaka-toimintakokonaisuuden neljässä päiväkodissa viime vuoden aikana.

Prokoulu- ja ProVaka-toimintamallien laajentuessa kiinnitettiin huomiota myös toiminnan saavutettavuuteen, esimerkiksi tuottamalla tukimateriaaleja ja videoita suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Vuoden 2025 aikana toteutettiin nettisivujen uudistus, joka paransi sivujen päivitettävyyttä sekä eri kieliversioiden saatavuutta. Nettisivujen aktiivisen käytön tueksi laadittiin julkaisuaukautaulu, jonka mukaisesti julkaistiin seitsemän artikkeliyhteenvetoa, yksi implementointikertomus, yksi konferenssikertomus sekä useita ajankohtaisilmoituksia suomeksi, englanniksi ja ruotsiksi. Uudet nettisivut mahdollistavat myös aloitus- ja seurantakyselyiden toteuttamisen, johon liittyen Pro-kyselyn toteuttamisen uudistamiseksi käynnistettiin suunnittelutyö. Kyselytyökalun toimivuutta testataan keväällä 2026 pilotoimalla kysely yhden kunnan kanssa neljässä koulussa.

Prokouluun ja ProVakan asiantuntijatyöryhmän jäseniä osallistui Saksassa pidettyyn PBS-Europe Networkin tutkimussymposiumiin, jossa Pro-toimintaan liittyen esitettiin kaksi esitystä, yksi artikkeliesitys ja yksi posteriesitys. Lisäksi työryhmämme jäseniä osallistui Educa-messuille 2025, jossa Pro-toimintaa esiteltiin laajalle opetusalan kohdeyleisölle.

3. Niilo Mäki -säätiön oma kehittämistoiminta

Kehittämistoiminnalla uusia myyntituotteita ja nykyisten tuotteiden uudistaminen

Niilo Mäki -säätiön oman kehittämistoiminnan kautta kehitetään uusia näyttöön perustuvia myyntituotteita sekä uudistetaan nykyisiä tuotteita uusia ominaisuuksia kehittämällä. Vuonna 2025 uusien tuotteiden kehittämistoimintaa toteutettiin osana säätiön koulutus- ja julkaisutoimintaa.

Omaa kehittämistoimintaa toteutettiin seuraavissa:

- *LENE2 – Leikki-ikäisen lapsen neurologinen arviointimenelmä* (tarkempi kuvaus sivulla 24)
- *Digitaalisen luku- ja kirjoitustaidon arviointikokonaisuuden kehittäminen (erityisesti Pienryhmä- ja yksilöarviointi).*

Nykyisten tuotteiden päivittäminen ja ominaisuuksien lisääminen

Arvio-ympäristön kehittäminen

- Kerätyn datan hyödyntäminen barometritoiminnassa ja tämän automatisointi.
- Laaja yhteistyö Jyväskylän yliopiston InterLearn huippututkimusyksikön kanssa ja tähän liittyen laajat uudet tehtäväkokonaisuudet ja testistöjen kehittäminen.
- Seularakenteiden ja toiminnallisuuksien laajentaminen; mm. laajemmat mahdollisuudet adaptiolle, tehtävärakenteiden epälineaarille etenemiselle, ohjerakenteiden laajemmat ratkaisut, kyselyjen tuottaminen monivalintoina.
- Kieliversioiden jatkokehittäminen ja alustaminen potentiaalisille kansainvälisille toteutuksille.
- MPASSid -toimintojen laajentamisen edellyttämien muutosten suunnittelutyö.
- Yksilötestistön digitalisoinnin edellyttämien muutosten suunnittelutyö.
- Jatkuvat päivitystyöt, ongelmien korjaukset ja ulkoasun kehittämistyöt (erityishuomiona seulatehtävien toimivuus tableteilla).

Julkaistujen menetelmien ylläpito

NMI:n julkaisemien digitaalisten arviointi- ja tukimenetelmien sekä ympäristöjen ylläpitoa jatkettiin. Vuonna 2024 säätiön omana toimintana ylläpitämiä digitaalisia menetelmiä ovat mm. Ekapelin, Ekapeli-Matikan ja SpelEttin suomen- ja ruotsinkieliset versiot (9 versiota), Arvio-arviointiympäristö ja siihen kehitetyt arviointimenetelmät, Vikke – suomalaisen viittomakielen harjoitusmateriaali, LukiMat-verkkoportaali, Rei-O Robotrooninen matikka -oppimispeli, Lukeva-koulu ja Lukeva-varhaishkasvatus -työkalut ja NMI:n HR-henkilöstöhallintojärjestelmä. Ylläpidettäväksi on lähivuosina tulossa eTaleAfrica e-oppimisympäristö, siihen liittyvän kehittämishankkeen päättyessä.

Ylläpidosta syntyviin kustannuksiin on mahdollisuuksien mukaan haettu rahoitusta jo kehittämishankkeen aikana.

LENE2 – Leikki-ikäisen lapsen neurologisen arviointimenetelmän uudistaminen, 2024-

Toiminnan vetäjä: Riikka Heikkilä

Henkilöstö (2025): Riikka Heikkilä, PsT, hankevastaava; Pirita Korpivaara, FM, hankekoordinaattori; Maria Haakana, KM, koulutuspäällikkö; Elisa Mylly, FM, harjoittelija. Lisäksi työryhmässä mukana Riitta Valtonen ja Timo Ahonen.

Kesto: 2024-

Rahoittaja: Niilo Mäki -säätiön omaa kehittämistoimintaa. (7559 €)

Yhteistyökumppanit: LENE2-hanketta toteutettiin yhteistyössä useiden kansallisten toimijoiden kanssa, mukaan lukien Helsingin yliopisto, Jyväskylän yliopisto, Jamk – Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos (THL), Saamelaiskäräjät, HUS, TAYS sekä Vantaan ja Keravan, Keski-Suomen, Pirkanmaan ja Lapin hyvinvointialueet (Lapha).

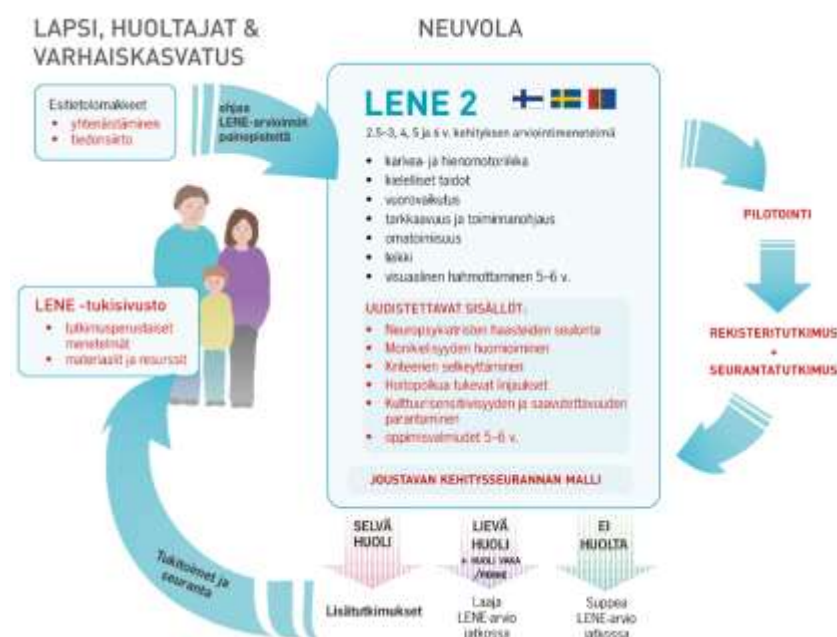
Tavoitteet: LENE2-hankkeen tavoitteena on uudistaa tutkimusnäyttöön perustuen leikki-ikäisten lasten neurologisen kehityksen arviointimenetelmä vastaamaan nykyisiä neuvolatyön käytäntöjä ja monimuotoistuneen lapsiväestön tarpeita. Uudistuksessa painottuvat neuropsykiatristen piirteiden varhainen tunnistaminen, arviointikriteerien selkeyttäminen, kulttuurisensitiivisyys sekä menetelmän käytettävyyden ja ajankäytön parantaminen. Tavoitteena on tukea varhaista tunnistamista ja sujuvia hoito- ja tukipolkuja neuvolatyössä.

www-sivut: <https://koju.nmi.fi/lene2/>

Toiminta ja tulokset 2025

Vuonna 2025 LENE2-hankkeessa keskityttiin menetelmän uudistamisen valmisteluun ja asiantuntijatyöhön. Työssä painottuivat nykyisen LENE-menetelmän käytön ja kehittämistarpeiden analyysi, tutkimusnäytön kokoaminen sekä uudistustyön tavoitteiden ja periaatteiden määrittely. Erityistä huomiota kiinnitettiin neuropsykiatristen haasteiden huomioimiseen, arviointikriteerien selkeyteen sekä menetelmän soveltuvuuteen monikielisten ja neurodiversiteettiä edustavien lasten arvioinnissa.

Vuoden aikana valmisteltiin pilotointia neuvolaympäristöön yhteistyössä hyvinvointialueiden ja asiantuntijaverkostojen kanssa. Lisäksi laadittiin rahoitushakemuksia ja käytiin keskusteluja kansallisten toimijoiden kanssa menetelmän jatkokehittämisestä, pilotoinnista ja laajemmasta käyttöönotosta. LENE2-hanke kytkeytyi tiiviisti Niilo Mäki Instituutin muuhun tutkimus-, koulutus- ja kehittämistoimintaan sekä varhaisen tuen ja oppimisvaikeuksien tunnistamisen kokonaisuuteen.

4. Koulutus ja julkaisutoiminta

Toiminnasta vastaava: Maria Haakana

Henkilöstö (2025): Maria Haakana KM, koulutuspäällikkö, Maria Rintanen KM, koulutussuunnittelija, Riikka Malinen KM, koulutussuunnittelija (perhevapaalla 7.1.-22.9.2025 sijainen: Aino Raitolampi, KM, koulutussuunnittelija); Assi Karppinen, KM, koulutussuunnittelija ja audiovisuaalinen tuotanto, Teemu Hytönen, merkonomi, julkaisuassistentti, Ina-Maria Mieskolainen YTK, tiedotusassistentti, Atte Palokangas, IT-tuki, audiovisuaalinen tuotanto, Jami Kakko, datanomi, sekä kouluttajat.

Kesto: Koulutus-, tiedotus- ja julkaisutoiminta ovat pysyvää Niilo Mäki Instituutin perustoimintaa ja talon palvelutoimintaa.

Rahoittaja: Koulutus- ja julkaisu- tuotot (712 724 € vuonna 2025)

Yhteistyökumppanit: Itä-Suomen yliopisto, JYU/kasvatustieteiden laitos/erityispedagogiikka ja varhaiskasvatus, JYU/opettajankoulutus, JYU/psykologian laitos, Helsingin yliopisto, Terveystalo Oy, Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, Aluehallintovirastot, oppilaitokset, kaupunkien ja kuntien opetustoimet, Hypeks-verkosto.

Tavoitteet: Niilo Mäki Instituutti levittää tutkimustietoa oppimisvaikeuksista sekä käytännön arviointi-, tuki- ja kuntoutusmenetelmistä eri alojen ammattilaisille, vanhemmille ja päättäjille. Instituutti järjestää tieteellisiä tapahtumia, ja koulutusta mm. opettajille, erityisopettajille, terapeuteille ja varhaiskasvatuksen henkilöstölle, ja sen koulutustoiminta on tiiviisti sidoksissa tiedotus- ja julkaisutoimintaan. Sen tiedotustoiminta perustuu asemaan valtakunnallisena oppimisvaikeuksiin liittyvän tiedon tuottajana ja kokoajana.

Verkkosivut: <http://koju.nmi.fi/>

<https://www.facebook.com/NMIkoulutus/>

<https://www.instagram.com/nmikoulutus>

Koulutus- ja julkaisutoiminta 2025

Vuonna 2025 työn alla olivat erilaisten koulutusten suunnittelu, tiedottaminen ja markkinointi. Verkon välityksellä tapahtuvat koulutukset lisääntyivät entisestään. Niilo Mäki Instituutin julkaisuja ja toimintaa esiteltiin vuoden alussa Educassa 24.–25.1.2025, Svenskfinlands specialpedagogiska förening studiedagar i Sjöundeå 28.3. ja Turun ja Kaarinan esi- ja alkuopetuksen messuilla 3.4. Turussa.

Julkaisutoiminnassa julkaistiin Nopean nimeämisen testi - RAN.

Vuonna 2025 *Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti NMI Bulletin* uudistui yksinomaan e-lehdeksi, joka ilmestyy kolme kertaa vuodessa PDF-muodossa. Bulletin-sivustolla oli 18 016 kävijää ja yli 44033 käyntiä vuoden 2024 aikana.

Koulutusten suunnittelu, tiedottaminen ja markkinointi on jatkuvaa ja sitä tehdään monissa kanavissa. Julkaisutiedote sähköisesti selailtavissa ja ladattavissa kotisivuilla, ja painettuina sitä jaetaan koulutuksissa ja tapahtumissa sekä osana julkaisumyyntiä. <https://koju.nmi.fi/julkaisut/>

Tiedottamisessa hyödynnetään kuukausittain ilmestyvää uutiskirjettä sekä täsmätiedottamista uutiskirjeessä sekä Facebookissa ja Instagramissa. Uutiskirje on hyvä tapa tiedottaa koko NMI:n toiminnasta. Uutiskirjeitä lähetettiin noin 30. Myös sosiaalisen median kautta (erityisesti Facebook) tapahtuva tiedottaminen on osoittautunut tehokkaaksi ja sen kautta olemme myös tavoittaneet uusia asiakkaita ja kohderyhmiä. Sosiaalisen median tileillä (Facebook ja Instagram) tiedotettiin NMI:n toimintaan, hankkeisiin, julkaisuihin ja koulutuksiin liittyvistä asioista. Sosiaalisessa mediassa näkyvyyttä oli seuraavasti: Facebook 1,2 miljoonaa näyttökertaa (11 000 seuraajaa) ja Instagram 217 000 näyttökertaa (3027 seuraajaa).

Tiedottaminen kattoi myös NMI Klinikin toiminnan, mukaan lukien vanhemmille suunnatun avoimen webinaarin 14.5.2025 sekä klinikan palveluihin liittyvän viestinnän uutiskirjeissä ja sosiaalisessa mediassa ja Googlessa. Avoimet NMI tutkii, kehittää ja kuntouttaa -webinaarit järjestettiin 23.4.2025 ja 26.11.2025. Webinaareissa esiteltiin Niilo Mäki Instituutin tutkimus-, kehittämis- ja kuntoutustoimintaa, ja ne herättivät laajaa kiinnostusta sekä keräsivät runsaasti osallistujia eri puolilta Suomea. Koju.nmi.fi sivuilla vieraili n. 123 000 erillistä kävijää, n. 389 500 käyntiä

Vuonna 2025 järjestettiin oppimisen ja oppimisvaikeuksien arviointiin sekä taitojen tukemiseen liittyen 18 tilauskoulutuskokonaisuutta pääasiallisesti verkossa. Tilauskoulutusten kesto vaihteli tunnin koulutuksesta useamman päivän kestävään kokonaisuuteen. Maksullisia webinaareja järjestettiin 15 ja lähikoulutuksia 1. Koulutusteemoissa painottui **lukemisen ja kielellisten taitojen arviointiin ja tukemiseen, oppimisen tuen uudistukseen sekä työyhteisöjen pedagogisen osaamisen vahvistamiseen**. Koulutukset tarjosivat tutkimusperustaista tietoa ja käytännönläheisiä työkaluja varhaiskasvatukseen, perusopetuksen ja toisen asteen ammattilaisille sekä psykologeille ja puheterapeuteille.

Lukemisen, kielellisten taitojen ja nimeämistaitojen arviointi ja tukeminen

- Nimeämistaitojen arviointi ja tukeminen; tallenne 7.1.–8.5.2025 ja webinaari 8.5.2025 ja tallenne 8.8.–12.11.2025 ja webinaari 12.11.2025
- Luetun ymmärtämisen strategiat alakouluikäisten lukutaidon tukemisessa, 7.11.2025 webinaari
- S2-oppilaiden kielellisten taitojen ja lukemisen tukeminen, 27.10., 3.11. ja 24.11.2025 webinaarisarja
- Oppimisvaikeuksien arviointi psykologeille 20.8.2025

Puhe, vuorovaikutus ja kielelliset erityisvaikeudet

- Lapsen valikoiva puhumattomuus, 20.3.2025 webinaari, 22.5.2025 webinaari, 6.11.2025 webinaari ja 20.11.2025 webinaari

Yhteisopettajuus ja samanaikaisopetus

- Samundervisning i ett stödperspektiv, 21.5.2025 webinarium ja 17.9.2025 webinarium
- Yhteisopettajuus oppimisen ja opetuksen tukena, 24.9.2025 webinaari

Konsultaatio ja työyhteisöjen tukeminen

- Varhaiskasvatuksen konsultaatio työyhteisön tukena, 12.11.2025 webinaari
- Konsultaatio työyhteisön tukena, 19.11.2025 webinaari

Oppimisen tuen uudistus ja kielitietoinen opetus

- Oppimisen tuen uudistus – Tukea lukutaitoon – Tukivastemalli osana oppimisen tuen uudistusta, 18.11.2025 webinaari
- Oppimisen tuen uudistus – Kielitietoinen opetus, osa 3 (yläkoulu), 10.12.2025 webinaari
- Lukikuntoutuskoulutus puheterapeuteille, 11.3.2025, Helsinki

Koulutukset toteutettiin **lähiopetuksena ja verkossa**, ja ne olivat suunnattu opettajille, terapeuteille ja kouluyhteisöille.

Maksullisia verkkotallenteita oli vuonna 2025 25 kpl, joista Nuorten ja aikuisten lukemis- ja kirjoittamistaitojen arviointi – digitaalisen seulontamenetelmän DigiLukiseulan käyttökoulutus ja Lene – Leikki-ikäisen lapsen neurologinen arviointimenetelmä keräsivät runsaasti osallistujia.

NMI:n Kolusta saatavia uusia tuotteita 2025

Heikkilä, R., Huotari, S., Salmi, P., Karhunen, R., Korpivaara, P., Nurminen, T., Aro, M., & Ahonen, T. (2025). Nopean nimeämisen testi – RAN. Niilo Mäki Instituutti.

Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti NMI-Bulletinin numerot vuonna 2025

<https://bulletin.nmi.fi/category/2025/nmi-bulletin-1-2025/>

<https://bulletin.nmi.fi/category/2025/nmi-bulletin-2-2025/>

<https://bulletin.nmi.fi/category/2025/nmi-bulletin-3-2025/>

Toiminnasta vastaava: Maria Haakana

Henkilöstö (2025): Maria Haakana KM, koulutuspäällikkö, Maria Rintanen KM, koulutussuunnittelija, Riikka Malinen KM, koulutussuunnittelija, Aino Raitolampi, KM (perhevapaan sijainen), Assi Karppinen KM, koulutussuunnittelija ja audiovisuaalinen tuotanto, Teemu Hytönen, merkonomi, julkaisuassistentti, Ina-Maria Mieskolainen YTK, tiedotusassistentti, Atte Palokangas, IT-tuki, audiovisuaalinen tuotanto, Jami Kakko, datanomi, sekä harjoittelijat ja kouluttajat.

Rahoittaja: Opetushallitus (vuonna 2025 yhteensä 417 359 €)

Yhteistyökumppanit: Opetushallitus, koulut ja opettajat kautta Suomen, Valteri, HYPEKS-verkosto, THL, Helsingin yliopisto, Kasvatustieteiden tiedekunta, Terveystalo, Aivoliitto, Specia, Jyväskylän yliopisto: Kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunta, Itä-Suomen yliopisto: Filosofinen tiedekunta, Kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunta, Helsingin yliopisto, Kasvatustieteiden laitos, Tampereen yliopisto, Turun yliopisto, Sosped-säätiö, ADHD- ja Autismiliitto, Keski-Suomen hyvinvointialue.

Tavoitteet: Hankkeet edistävät koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta tukemalla varhaista puuttumista, ennaltaehkäisevää työtettä ja henkilöstön osaamista oppimisen ja käyttäytymisen tukemisessa. Ne tarjoavat tutkimusperustaisia menetelmiä yksilöllisten oppimispolkujen, sosiaalisen hyvinvoinnin ja neuropsykiatristen erityispiirteiden huomioimiseen sekä työrauhan vahvistamiseen ja lukemisen hankkeet keskittyvät kielenkehityksen, lukutaidon ja oppimisvaikeuksien tunnistamisen tukemiseen sekä lasten ja nuorten lukuuntoon. Yhteispeli-hankkeet kehittävät koko kouluyhteisön hyvinvointia ja toimintakulttuuria kouluttamalla opettajia, rehtoreita ja työyhteisöjä, ja koulutukset ovat saavutettavissa valtakunnallisesti myös verkon kautta.

Täydennyskoulutushankkeet ja niiden kesto ja toteuma euroina vuonna 2025

Opetustoimen henkilöstökoulutuksen vuoden 2023 haun koulutushankkeet:

7oph7256 Lukuihoa, lukitaitoja ja yksilöllistä tukea varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle 13.5.2022-30.6.2025 (60 039 €)

7oph7257 Työkaluja ja toimintamalleja myönteisen käyttäytymisen ja hyvinvoinnin tukemiseen varhaiskasvatuksen ja koulun arjessa 13.5.2022-30.6.2025 (42 566 €)

7oph7259 Yhteispeli – hyvinvoinnin ja vuorovaikutuksen vahvistaminen kouluyhteisössä 2023-2025 13.5.2022-30.6.2025 (16 252€)

Opetustoimen henkilöstökoulutuksen vuoden 2024 haun koulutushankkeet:

7oph7261 Kohti hyvinvoivaa oppimisyhteisöä – työkaluja ja tutkimusperustaista tukea varhaiskasvatuksen ja koulun arkeen 2024-2026, 16.5.2024-30.06.2026 (137 213€)

7oph7262 Nepsy-tsempparit – tietoa, tukitoimia ja ymmärrystä neuropsykiatrisissa kysymyksissä, 16.5.2024-30.06.2026 (51 812 €)

7oph7263 Lukuihoa ja tutkimusperustaista tukea luku- ja kirjoitustaitojen opetukseen, 16.5.2024-30.06.2026 (109 477 €)

OPH-rahoitteiset täydennyskoulutukset vuonna 2025

Vuonna 2025 järjestimme Opetushallituksen (OPH) rahoittamaa täydennyskoulutusta sekä ruotsinkielistä koulutusta (UBS) laajalla aihekirjolla. Koulutukset toteutettiin webinaareina, lähijaksaina ja verkkotallennekoulutuksina (1-3 op/sp) yhteensä 154 koulutuspäivää, ja ne tarjosivat tutkimusperustaista tietoa ja käytännönläheisiä menetelmiä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen ammattilaisille.

1) Lukutaito, lukemisen ja kirjoittamisen arviointi sekä harjoittaminen

Painopisteenä olivat lukutaidon tukeminen eri ikävaiheissa, arvioinnin työkalut ja käytännön harjoitusohjelmat. Teemoihin kuuluivat mm. ääneen lukeminen, sujuva lukutaito, oikeinkirjoitus, nettilukutaito sekä luku- ja

kirjoitustaidon arviointi perusopetuksessa, yläkoulussa ja toisella asteella (esim. *Luetaan ääneen!*, *Tavoitteena sujuva lukutaito, Aikamatkalla, Ekapeli, Luku- ja kirjoitustaidon arviointi toisella asteella*).

2) Kielellinen kehitys, monikielisyys ja selkokieli

Koulutuksissa vahvistettiin kielellisen ympäristön ja oppilaiden kielitaidon tukemista sekä kielitietoista pedagogiikkaa. Sisältöihin sisältyi S2-oppilaiden arviointi ja tukeminen, monikielisten lasten kielellisten taitojen tukeminen varhaiskasvatuksessa sekä selkokielen hyödyntäminen koulussa (esim. *Ymmärrätkö minua?*, *S2-oppilaiden kielellisten taitojen arviointi ja tukeminen, Selkosuomea kouluun, Kielenkudontaa ja lukulankoja*).

3) Neuropsykiatrinen tuki, itsesäätely, toiminnanohjaus ja tarkkaavuus

Merkittävä osa koulutuksista käsitteli neuropsykiatrisia piirteitä ja niihin liittyvää arjen tukea. Teemoina olivat toiminnanohjauksen ja itsesäätelyn tukeminen varhaiskasvatuksesta kouluikään, tarkkaavuuden ja käyttäytymisen tukeminen sekä ryhmämuotoiset interventiot ja pienryhmätoiminnot (esim. *Neuropsykiatrisen oppijan tukeminen, Toiminnanohjaus – mitä se tarkoittaa ja miten tukea ryhmässä, MALTTI, FOKUS, Stöd för skolbarn med uppmärksamhets- och självregleringssvårigheter*).

4) Käyttäytymisen tuki, työrauha ja kouluun kiinnittyminen

Koulutuksissa käsiteltiin käytöksen haasteiden ennaltaehkäisyä, kohtaamista ja tuen rakenteita osana kouluyhteisön toimintakulttuuria. Aiheina olivat mm. työrauha, luokanhallinta, kiinnittyminen kouluun, läsnäolon tukeminen sekä tehostetun tuen mallit (esim. *Työkaluja haastavan käytöksen kohtaamiseen, Hyvän työrauhan rakennusaineita, Hukataanko oppilas, Check in–Check out (CICO)*).

5) Vuorovaikutus, tunne- ja sosiaaliset taidot sekä yhteisöllinen hyvinvointi

Osa koulutuksista keskittyi vuorovaikutusosaamiseen, tunnetaitoihin ja ryhmän sosiaalisen hyvinvoinnin vahvistamiseen sekä ammattilaisten vuorovaikutustaitoihin haastavissa tilanteissa (esim. *Empaattisen ja rakentavan vuorovaikutuksen taidot, Draaman työkalut tunnetaitojen tukemisessa, Sosiaalisten taitojen tukeminen varhaiskasvatuksessa*).

6) Autismikirjon tuki ja inklusiivinen oppimisympäristö

Koulutuksissa tarkasteltiin autismikirjon lasten ja nuorten tukemista sekä oppimisympäristön autismiturvallisia ratkaisuja ikätasoisesti varhaiskasvatuksesta yläkouluun (esim. *Autismikirjon lasten tuki; autismiturvallinen oppimisympäristö, Autismikirjon oppilaan tukeminen kouluarjessa*).

7) Konsultaatio, johtaminen ja työyhteisön toimintakäytännöt

Koulutustarjontaan sisältyi myös työyhteisön tukirakenteita ja esihenkilötyötä vahvistavia sisältöjä, kuten konsultatiiviset toimintamallit ja vastuuttoman työkäyttämisen kohtaaminen (esim. *Jäsentynyt tukea levottomille lapsille: konsultaatiomalli varhaiskasvatukseen, Esihenkilö – ratkaisun avaimia vastuuttoman työkäyttämisen kohtaamiseen*).

8) Psykkinen hyvinvointi ja digiarjen haasteet

Koulutuksissa huomioitiin oppijoiden psykkinen kuormittuminen ja hyvinvointi sekä digiarjen ilmiöt. Teemoina olivat mm. ahdistus (perheissä ja kouluikässä), psykkinen oireilu ja digipelaamisen/somen ongelmallinen käyttö (esim. *Ahdistus alle kouluikäisen lapsen perheessä..., Oppilaiden psykkinen oireilu ja kouluun kiinnittymisen haasteet, Ongelmallinen digipelaaminen ja somen käyttö kouluissa*).

[OPH-koulutusten www-sivut:](#)

[Kohti hyvinvoivaa oppimisyhteisöä – työkaluja ja tutkimusperustaista tukea varhaiskasvatuksen ja koulun arkeen 2024–2026](#)

[Nepsy-tsempparit – tietoa, tukitoimia ja ymmärrystä neuropsykiatrisissa kysymyksissä](#)

[Lukuiloa ja tutkimusperustaista tukea luku- ja kirjoitustaitojen opetukseen](#)

Työkaluja ja toimintamalleja myönteisen käyttäytymisen ja hyvinvoinnin tukemiseen varhaiskasvatuksen ja koulun arjessa 2023–2025

Lukuiloa, lukitaitoja ja yksilöllistä tukea varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle 2023-2025

Yhteispeli – hyvinvoinnin ja vuorovaikutuksen vahvistaminen kouluyhteisössä 2023-2025

<https://koju.nmi.fi/yhteispeli-koulutukset/>

<https://www.facebook.com/groups/553924811480584/> (Yhteispeli - facebook -ryhmä)

<https://eldoom.nmi.fi/>

<https://www.facebook.com/NMIkoulutus/>

<https://www.instagram.com/nmikoulutus/>

5. Hallinto- ja tukipalvelut

Toiminnasta vastaava: Juha-Matti Latvala (toiminnanjohtaja), Jarkko Hautala (tutkimuspäällikkö), Kirsi Holkeri (talouspäällikkö), Miika Pekkarinen (tietohallintopäällikkö)

Henkilöstö (2025): Juha-Matti Latvala (toiminnanjohtaja), Jarkko Hautala (tutkimuspäällikkö), Kirsi Holkeri (talouspäällikkö), Miika Pekkarinen (tietohallintopäällikkö), Kirsi Hintikka (henkilöstökoordinaattori), Niko Hoffren (IT-assistentti), Mari Hytönen (toimistoassistentti), Teemu Hytönen (toimisto-/koulutusassistentti), Jari Westerholm (tilastotieteilijä), Niina Raitonen (siistiäjä) ja Matias Silen (talousassistentti).

Kesto: Hallinto- ja tukipalvelut ovat pysyvää Niilo Mäki Instituutin perustoimintaa.

Rahoittaja: STEA yleisavustus (AY5) (154 350 € vuonna 2025), omat koulutus- ja julkaisutuotot (198 854 € vuonna 2025), projektien yleiskuluosuudet (9-YLE) (269 594 € vuonna 2025).

Tavoitteet: Niilo Mäki -säätiön hallinto- ja tukipalvelujen tavoitteena on muodostaa laadukkaasti ja tehokkaasti toimiva työskentely-ympäristö säätiön työntekijöille.

Toiminta ja tulokset 2025

Niilo Mäki -säätiön perustoimintaa ylläpidetään osaksi STEA:n yleisavustuksen, projekteilta perittävien yleiskulujen sekä koulutusten ja NMI:n tuottamien julkaisujen ja materiaalien myynnin turvin.

Hallinto- ja tukipalveluihin kuuluivat säätiön hallinto, instituutin toiminnan johtaminen ja koordinointi, talous-, henkilöstö- ja hankehallinto, muu yleishallinto, IT-tuki, verkkopalveluiden toimivuus ja tietoturvasuus sekä muut organisaatiota palvelevat tukipalvelut (toimisto-, tilasto- ja siivouspalvelut). Sisäisen toiminnan lisäksi yhteydenpito sidosryhmiin, rahoittajiin ja muihin verkostoihin sekä viestintä (yhdessä koulutus- ja julkaisuyksikön kanssa) kuului olennaisena osana toimintaan. Hallinto- ja tukipalvelut tukivat ja mahdollistivat Niilo Mäki Instituutin laadukkaan tutkimus-, kehittämis-, koulutus- ja julkaisutoiminnan.

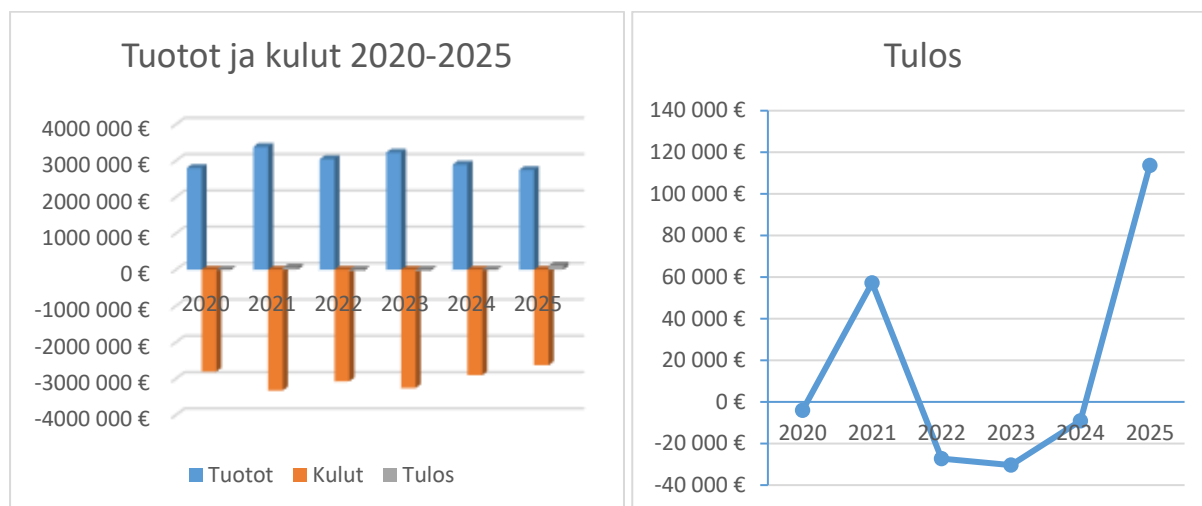
Vuoden 2025 aikana tapahtunutta hallinto- ja tukipalveluissa:

- Työterveyspalvelut kilpailutettiin ja työterveys siirrettiin Pihlajalinna Oy:lle.
- Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämistoimenpiteitä suunniteltiin työhyvinvointipäivässä sekä henkilöstöpalaverissa. Yhteisiä työhyvinvointia ylläpitäviä tapahtumia järjestettiin liikuntailtapäivä (NMI-LIKES haasteottelu), kevätbileet ja pikkujoulut.
- Toimitilojen osalta arvioitiin etä- ja hybridityön vaikutuksia toimitilatarpeeseen ja jatkettiin tulevaisuuden toimitilavaihtoehtojen kartoitusta. Osa tiloista etsittiin vuokralaista.
- Alkuvuodesta tehtiin sisäilmakartoitus henkilön ilmoittamien oireiden perusteella. Kartoituksessa ei ilmennyt raja-arvoista poikkeavia tuloksia.
- Sähköiset matkalaskut otettiin käyttöön.
- NMI:n verkkosivujen kävijämäärä (181 000 kävijää) kasvoi 37 % edelliseen vuoteen verrattuna.
- Hankehakemuksia laadittiin vuoden aikana suuri määrä (39 kpl), joista myönteinen päätös on maaliskuun 2026 loppuun mennessä saatu 7 hakemukseen (17,9 %) ja kielteinen 29 hakemukseen (74,4 %). Kilpailu hankerahoituksesta on kiristynyt entisestään.
- Niilo Mäki -säätiön hallintoneuvosto kokoontui 2 kertaa. Hallitus kokoontui 8 kertaa. Lisäksi järjestettiin hallituksen ja henkilöstön yhteinen ideariihä syyskuussa 2025. Hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenet vuonna 2025 on mainittu liitteessä 3.
- Vuoden 2025 aikana tehdyt toimet talouden vakauttamiseksi olivat onnistuneita ja vuositulos oli ylijäämäinen.

6. Säätiön henkilöstö ja talous 2025

Niilo Mäki Instituutin keskimääräinen henkilömäärä (keskimääräiset henkilötyövuodet kokoaikaiseksi muutettuna) laski edellisestä vuodesta 31,7 htv:een (vuonna 2024: 39,7 htv). Henkilömäärä väheni lähinnä päättäneiden määräaikaisten työsuhteiden sekä muutamien työaikaprosenttien pienentymisen vuoksi.

Säätiön vuositulos vuonna 2025 oli ylijäämäinen 113 719,87 €. Vertailu viiteen aiempaan vuoteen verrattuna nähdään kuviosta 2

Kuvio 2. Niilo Mäki -säätiön tuotot ja kulut 2020-2025 ja yli-/alijäämä vuosilta 2020-2025

Hallituksen hyväksymää Niilo Mäki -säätiön varainhoitoon ja sijoitustoimintaan liittyvää sijoituspolitiikkaa ja -suunnitelmaa tarkistettiin hallituksen toimesta syksyllä 2025. Päättiin jatkaa nykyisellä suunnitelmalla, koska tuottoa oli nykyisille rahastosijoituksille saatu ja riskit olivat hajautuksen vuoksi maltilliset. Vuoden 2025 aikana varainhoitoon liittyvien sijoitusrahastojen arvo kasvoi ja vuodenvaihteessa niiden markkina-arvo oli hankinta-arvoa korkeampi. Vuoden 2025 aikana jouduttiin purkamaan osa sijoitusrahastoihin talletetuista varoista toimintakulujen kattamiseksi.

7. NMI Klinikka

Toiminnasta vastaava: Nina Kultti-Lavikainen (kliininen johtaja)

Henkilöstö (2025): Nina Kultti-Lavikainen, PsL, neuropsykologi, kognitiivinen psykoterapeutti, työnohjaaja; Ulla Leppänen, PsT, psykologi, pari- ja perheterapeutti; Julia Turok, PsM, psykologi (tuntityö).

Kesto: NMI Klinikkan toiminta on pysyvää Niilo Mäki Instituutin perustoimintaa vuodesta 2024.

Rahoittaja: Asiakastoiminta (liikevaihto vuonna 2025: 50 986 €)

Tavoitteet: NMI Klinikkan perustehtävä on tarjota lapsille ja alle 29 -vuotiaille nuorille oppimiseen, opiskeluun ja neuropsykiatriisiin vaikeuksiin tutkimuksia, tukea ja kuntoutusta. Mikäli jonotusaika huomioiden on mahdollista, palvelua tarjotaan myös aikuisille. Toiminta koostuu terveydenhuollon palveluista, joita täydennetään oppimisen asiantuntijapalveluilla. Terveydenhuollon palvelut koostuvat oppimisvaikeuksiin ja neuropsykiatriisiin vaikeuksiin liittyvistä tutkimuksista ja kuntoutuksista. Oppimisen asiantuntijapalveluissa tarjotaan ei-terveydenhuollollisia lukitutkimuksia ja valmennustyyppistä varhaisen vaiheen tukea. Lisäksi NMI Klinikalla tarjotaan konsultaatiota lasten vanhemmille sekä ammattilaisille ja työnohjausta ammattilaisille kuten opettajille ja opiskeluhuollon työntekijöille.

Verkkosivut: <https://klinikka.nmi.fi>

Toiminta ja tulokset 2025

NMI Klinikka sai toimiluvan marraskuussa 2024, ja vuonna 2025 toiminta käynnistyi kohdistuen oppimisvaikeuksien ja neuropsykiatristen kysymysten tutkimuksiin, kuntoutuksiin, konsultointiin ja työnohjauksiin. Palvelua tarjottiin hyödyntäen kaikkia em. työmuotoja. Alkuvuonna toimintaa käynnistettiin ja vahvistettiin markkinointia. Ensimmäiset yhteydenotot ja asiakkuudet käynnistyivät huhti- toukokuussa, ja syksyllä asiakasyhteydenotot sekä -käynnit vilkastuivat. Yhteydenottoja NMI Klinikkan nettisivujen yhteydenottolomakkeella oli koko vuonna yhteensä 71. Lisäksi satunnaisia puheluita, joista suurin osa liittyi Keski-Suomen hyvinvointialueen palvelusetelien käynnistymiseen kesäkuussa 2025. Asiakkuuksista suurin osa kohdistui kuntoutukseen (17 kpl.). Näistä 13:ssa maksajana Keski-Suomen hyvinvointialue, kahdessa Kelan harkinnanvarainen neuropsykologinen kuntoutus ja kahdessa tapauksessa asiakas maksoi kuntoutuksen itse. Kuntoutuksista viisi toteutui pääosin etätapaamisina, koska matka-aika huomioiden kuntoutus olisi muodostunut kohtuuttoman kuormittavaksi tai ollen mahdotonta. Tutkimuksia käynnistyi 13, joista yhdeksässä tulossyynä neuropsykiatriset kysymyksen ja n eljässä oppimisvaikeudet. Tutkimuksista neljä toteutui pääosin etäyhteydellä. Tarjotut erikseen sovitut yksittäiset konsultaatiotilanteet liittyivät asiakkaiden kysymyksiin. Näitä järjestettiin kolme. Lisäksi tarjottiin kuukausittain toteutettua ryhmätyönohjausta neljälle ryhmälle. Kaikki NMI Klinikkan palvelut toteutuivat terveydenhuollon toimintana. Koska oppimisen asiantuntijapalvelut ovat pääosin yhteiskunnassa uudentyypistä toimintaa, niitä ei osattu NMI Klinikalta pyytää, joten niiden kehittäminen erilaisten hankkeiden kautta on tärkeää.

8. Yhteistyö Suomessa

Niilo Mäki Instituutti tekee tiivistä yhteistyötä lukuisten tutkimus- ja kehittämiskumppaneiden kanssa. Tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat myös toimintaa rahoittavat tahot (vuonna 2025 Opetushallitus, STEA, Svenska kulturfonden, Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne, Svenska folkskolans vänner, Ulkoministeriö, Teknoliateollisuuden 100-vuotissäätiö, Suomen Kulttuurirahasto ja Keski-Suomen ELY-keskus.

Tutkimus-, kehittämis- ja koulutusyhteistyökumppaneita ovat suomalaiset yliopistot, tutkimuslaitokset ja -verkostot (mm. InterLearn-huippututkimusyksikkö), ammattikorkeakoulut ja ammattiopistot, lukiot sekä muut toisen asteen oppilaitokset ja koulutuskuntayhtymät. Lisäksi hyvinvointialueet, kunnat ja niiden palveluyksiköt ja oppilaitokset, normaalikoulut, sekä oppilaat ja heidän vanhempansa ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita.

Kehittämistoiminnassa sekä koulutuksissa tehdään yhteistyötä lukuisten järjestö- ja muiden kumppaneiden kanssa (vuonna 2025 toimintaa oli mm. seuraavien tahojen kanssa: Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, Suomen CP-liitto, Kehitysvammaliitto, ADHD-liitto, Erilaisten oppijoiden liitto, Autismiliitto, Ammattiopisto Spesia, Mannerheimin lastensuojeluliitto ja MLL-piirit, Suomen Vanhempainliitto, Ehyt ry, Sosped-säätiö, Monikulttuurikeskus Gloria, Kuntoutussäätiö, Lukukeskus, Monikulttuurinen kirjasto, Lukeva koulu -ohjelma, FIDA, Nuorten talo Jyväskylä, Likes/JAMK, ISOF, Folkhälsans förbund, Stiftelsen Sedmigradsky, Hypeks-verkosto, Terveystalo Oy, Aluehallintovirastot, koulutusvientiyhtymät) ja uusia kumppanuuksia luodaan jatkuvasti.

Instituutin asiantuntijoita on mukana työryhmissä ja neuvottelukunnissa ja ohjausryhmissä. Listaus näistä jäsenyyksistä löytyy liitteestä 2.

Niilo Mäki Instituutin keräämiä aineistoja käytetään väitöskirja- ja muussa tutkimuksessa. Osa Niilo Mäki Instituutin tutkijoista/henkilöstöstä tekee omaa väitöskirjaansa. NMI:n aineistoista tehtävät ja/tai NMI:n henkilöstön tekeillä olevat väitöskirjat on listattu alle arvioidussa valmistumisjärjestyksessä:

- Henrik Husberg: Children's learning related skills and fundamental mathematics learning in primary school. Arvioitu valmistumisaika 2026.
- Jonne Posti: Nopean nimeämisen kuntoutus. Biolääketieteen yksikkö, Itä-Suomen yliopisto. Arvioitu valmistuminen 2026.
- Pia Vataja: The development of literacy skills among monolingual and bilingual Finnish-Swedish children in early school years. OKL, JYU. Arvioitu valmistuminen 2026.
- Annastiina Kettunen: Epäkonventionaaliset sanavalinnat edistyneiden suomenoppijoiden akateemisissa teksteissä. Humanistinen tiedekunta, JYU. Arvioitu valmistuminen 2027.
- Sara Huotari: Nopea nimeäminen eri ikävaiheissa. Kasvatustiede/erityispedagogiikka, JYU. Arvioitu valmistuminen 2026.
- Georgia Gerike: Mapping cognitive processes in reading disability and comorbid ADHD. Psykologia, JYU. Arvioitu valmistuminen 2027.
- Ann-Katrine Risberg: Early identification of reading and writing difficulties among monolingual and bilingual pupils in Finland. Erityispedagogiikka, ÅA. Arvioitu valmistuminen 2027.
- Jari Westerholm: Puuttuvan tiedon käsittely psykometrisissä aineistoissa. Psykologia, JYU. Arvioitu valmistuminen 2027.
- Maria Niskakoski: Digilukiseula. Kasvatustiede, JYU. Arvioitu valmistuminen 2027.
- Annika Borgström: School attendance problems among youth with neuropsychiatric diagnosis: guardians' perspectives. Erityispedagogiikka: Helsingin yliopisto. Arvioitu valmistuminen 2027.
- Nea Kronberg: Aiming for fluency – problems and possibilities in a Finland-Swedish setting. Opettajankoulutuslaitos, JYU. Arvioitu valmistuminen 2028.

Niilo Mäki Instituutin henkilöstöä osallistuu/on osallistunut vuonna 2025 väitöskirjojen ohjaamiseen ja ohjausryhmiin seuraavasti:

Jyväskylän yliopisto, erityispedagogiikka	
Tohtoriopiskelija	Ohjaaja(t) NMI:ssa
Kronberg Nea	Salmi Paula
Niskakoski Maria	Jarkko Hautala
Jyväskylän yliopisto, kasvatustiede	
Tohtoriopiskelija	Ohjaaja(t) NMI:ssa
Hamari Matilda	Heikkilä Riikka
Huotari Sara	Heikkilä Riikka
Pulkkinen Jenni	Heikkilä Riikka
Jyväskylän yliopisto, opettajankoulutuslaitos	
Tohtoriopiskelija	Ohjaaja(t) NMI:ssa
Vataja Pia	Salmi Paula
Jyväskylän yliopisto, psykologia	
Tohtoriopiskelija	Ohjaaja(t) NMI:ssa
Asp Eeva	Salmi Paula
Gerike Georgia	Latvala Juha-Matti
Saarnio Janina	Jarkko Hautala
Helsingin yliopisto, psykologia	
Tohtoriopiskelija	Ohjaaja(t) NMI:ssa
Salonen, Elina	Salmi Paula
Itä-Suomen yliopisto, biolääketieteen yksikkö	
Tohtoriopiskelija	Ohjaaja(t) NMI:ssa
Posti Jonne	Hautala Jarkko

9. Kansainvälinen toiminta

Niilo Mäki Instituutissa tehdään kansainvälistä tutkimus- ja kehittämissyhteistyötä. Tämän kautta luodaan verkostoja ja uusia mahdollisuuksia Niilo Mäki Instituutin toiminnan kehittämiseksi ja laajentamiseksi. Vuoden 2025 aikana on toteutettu kansainvälistä toimintaa muun muassa seuraavilla tavoilla.

Kansainvälistä tutkimus- ja kehittämistyötä

Niilo Mäki Instituutin toteuttamissa hankkeissa tehtiin kansainvälistä yhteistyötä hankesuunnitelmien mukaisesti.

Ulkoministeriön rahoittama *eTaleAfrica (math & ECEC)* -hanke jatkui suunnitelman mukaisesti seuraavien kumppanien kanssa: Jyväskylän yliopisto, Helsingin yliopisto, Namibian yliopisto (UNAM, Namibia), Kenya Institute of Special Education (KISE, Kenia), Sambian yliopisto (UNZA, Zambia) ja Archbishop Mihayo University College of Tabora (AMUCTA, Tansania). Hankkeessa laajennetaan yhteistyössä kehitetyn eTaleAfrica-oppimisympäristön sisältöjä matematiikan ja varhaiskasvatuksen sisällöillä. Aiemmassa hankkeessa painopiste oli lukemaan oppimisen ja opettamisen sisällöissä. Ympäristö on maksutta käytettävissä osoitteessa www.taleafrica.com

Joulukuussa 2024 käynnistynyt Jyväskylän yliopiston koordinoima Erasmus+ Capacity Building EU-hanke *Digital Transformation for NeuroDiversity Inclusion in Africa and Asia* (AAN-DI) jatkui vuonna 2025. NMI toimii hankkeessa Associated Partner -roolissa. Hankkeessa toiminta kohdentuu erityisesti Keniaan ja Intiaan.

Keski-Suomesta koulutusteknologian ja -materiaalien kansainvälisille markkinoille (KEKO) -hanke jatkui tavoitteenaan edistää koulutusteknologian ja -materiaalien toimialalla toimivien yritysten ja toimijoiden yhteistyötä kansainvälistymisessä. Niilo Mäki Instituutti koordinoi hanketta ja toimii yhtenä verkoston toimijana.

Instituutin kehittämien tuotteiden kansainvälisten markkinoiden kartoittamista jatkettiin vuoden 2025 aikana. Kansainvälistämistä toteutetaan säätiön toimintana ja ensimmäisiä avauksia on saatu muun muassa Alankomaiden ja Indonesian suuntaan. Lisäksi NMI on toteuttanut asiantuntija-arvion uudelle markkina-alueelle tähtäävän yrityksen myyntituotteen sisällöistä erityispedagogiikan ja kohdemaan koulutusjärjestelmän osalta.

Vuoden 2025 lopulla EU:lta rahoituksen saanut *Tools4NDDs* -liikkuvuushanke käynnistyy vuonna 2026 ja kohdentuu kansainväliseen tutkijavaihtoon. Vuosien 2026-2029 aikana NMI:n tutkijoita vierailee hankkeeseen osallistuvissa yliopistoissa ja tutkimuslaitoksissa, ja niistä tutkijoita saapuu vastavierailulle Niilo Mäki Instituuttiin.

Monissa NMI:n hankkeissa (mm. ILS, ProKoulu) tehtiin yhteistyötä ulkomaisten tutkijoiden kanssa. Uusia hankehakemuksia valmisteltiin kansainvälisen tutkijaverkostojen ja yhteistyökumppaneiden kanssa (mm. EU Horizon ja Erasmus+ -rahoitusten haut ja kansainvälisten säätiöiden haut).

Liitteet:

Liite 1. Niilo Mäki Instituutin tutkijoiden julkaisut 2025

Liite 2. Niilo Mäki Instituutin henkilöstön jäsenyydet 2025

Liite 3. Niilo Mäki -säätiön hallintoneuvosto ja hallitus 2025

Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehdessä NMI Bulletinissa vuoden 2025 aikana muiden kuin NMI:n tutkijoiden kirjoittamat artikkelien lista löytyy sivulla 26 olevien linkkien kautta.

Väitöskirjat

Junttila, E. (2025). Opettajan ja oppilaan pedagoginen kohtaaminen draamatyöskentelyn luokkahuone- ja arviointitilanteissa. Väitöskirja. Humanistis-yhteiskuntatieteellinen tiedekunta, Jyväskylän yliopisto. Saatavilla osoitteesta: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-86-1132-5>

Tutkimusartikkelit

Heikkilä, R., Hautala, J., Rantanen, V., Nieminen, L., Pocknell, M., Latvala, J-M., & Richardson, U. (2025). How serious are serious game assessments of reading and reading-related skills? *Human Technology*, 21(3), 548–757. <https://doi.org/10.14254/1795-6889.2025.21-3.4>

Huotari, S., Heikkilä, R., Torppa, M., Aro, M., & Koponen, T. (2025a). The rapid automatized naming of quantities and its associations with the other RAN tasks and arithmetic and reading fluency in grades 3–6. *Journal of Experimental Child Psychology*, 255, 106244. <https://doi.org/10.1016/j.jecp.2025.106244>

Huotari, S., Heikkilä, R., Torppa, M., Aro, M., & Koponen, T. (2025b). Lukumäärien nimeäminen lasku- ja lukusujuvuuden taustatekijänä: Lukumäärien nimeäminen – RAN. *Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti NMI Bulletin*, 35(3).

Jokimies, E., Heiskanen, N., Savolainen, H., & Närhi, V. (2025). Consultative roles of early childhood special education teachers: A modeler, an advisor, and a spontaneous practitioner. *Early Childhood Research Quarterly*, 70, 358–366. <https://doi.org/10.1016/j.ecresq.2024.11.005>

Karhu, A. & Heiskanen, N. (2025) Developing inclusive early childhood education through positive behaviour intervention and support: Structure, comprehension, experimentation. *Journal of Research in Special Educational Needs*, 25, 777–787. <https://doi.org/10.1111/1471-3802.70010>

Karhu, A., Paananen, M., Savolainen, H., Husberg, H., & Närhi, V. (2025). Käyttäytymisen tuen vaikuttavuuden arviointi tukivastemallin mukaisesti toteutuvassa tuessa. *Psykologia*, 60 (1–2). <https://doi.org/10.62443/psykologia.v60i1-2.143936>

Li, S., Hautala, J., Pöysä-Tarhonen, J., Otieno-Leppänen, S., Häkkinen, P., & Leppänen, P. H. (2025). Exploring How Cognitive and Reading Skills Contribute to Collaborative Problem Solving. *The Journal of Experimental Education*, 1-22. <https://doi.org/10.1080/00220973.2025.2490018>

Merjonen, P., Turok, J. & Jalonen, A. (2025). Muutokset lasten ja vanhempien minäpystyvyydessä Pelaa fiksusti -ryhmätoimintaan osallistumisen myötä. *NMI Bulletin*, 2025.

Merjonen, P., Turok, J. & Jalonen, A. (2025). Play Smartly - group intervention: Changes in parental reports of child behaviour. *Education in the North*, 32(3), 249-267. <https://doi.org/10.26203/zc3k-db42>

Paananen, M., Karhu, A., Tolvanen, A., & Savolainen, H. (2024). Examining Immediate and Sustained Effects of Check-In/Check-Out in Finnish Elementary Schools. *Journal of Positive Behavior Interventions*, Early online. <https://doi.org/10.1177/10983007241275679>

Paananen, M., Karhu, A., Tolvanen, A., Savolainen, H. (2025). Targeted behaviour support in mainstream schools: Intervention response and moderators. *Behavioral Disorders*. <https://doi.org/10.1177/01987429251363206>

Pöysä-Tarhonen, J., Li, S., Hautala, J., Awwal, N. and Häkkinen, P. (2025), Making the Invisible Visible: Exploring Joint Attention Behaviour in Remote Collaborative Problem-Solving. *Journal of Computer Assisted Learning*, 41: e70068. <https://doi.org/10.1111/jcal.70068>

Savolainen, P., Karhu, A., Närhi, V., & Savolainen, H. (2025). From Fidelity to Sustainability – School-wide PBIS in Finland. *Scandinavian Journal of Educational Research*. <https://doi.org/10.1080/00313831.2025.2506376>

Savolainen, P., Korhonen, E., Närhi, V., Kärkkäinen, S. & Savolainen, H. (2025). Factors affecting the behavioral climate in elementary school classrooms. *Scandinavian Journal of Educational Research*. <https://doi.org/10.1080/00313831.2025.2554728>

Vataja, P., Westerholm, J., Lerkkanen, M. K., Aro, M., Kronberg, N., & Salmi, P. (2025). Reading development among monolingual Swedish-speaking and bilingual Finnish–Swedish children from Grade 1 to Grade 3. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 1-16.

Kirjat ja kirjan luvut

Jalonen, A., Merjonen, P., Turok, J. (2025). Nepsy-lasten digitaalinen hyvinvointi [The digital wellbeing of children with neuropsychiatric challenges]. In Savikuja, T. & Puustjärvi, A. (ed.), *Nepsy-opas*. Tukea neuropsykiatriin haasteisiin. Santalahti-kustannus, pp.159-175.

Arviointi- ja kuntoutusmenetelmät

Heikkilä, R., Huotari, S., Salmi, P., Karhunen, R., Korpivaara, P., Nurminen, T., Aro, M., & Ahonen, T. (2025). *Nopean nimeämisen testi – RAN*. Niilo Mäki Instituutti.

Kongressi- ja muut esitykset

Borgström, A., Carpelan, R., Londen, M. & Alanko, K. (2025) *Parent reported non-attendance in students with neurodevelopmental diagnosis* [artikkelipresentation]. Hope and resilience konferenssi, Jyväskylä, Finland 8.5.2025.

Borgström, A., Carpelan, R., Londen, M. & Alanko, K. (2025) *Neurokirjon oppilaiden koulupoissaolot, sosiaaliset suhteet ja tutkimusodot koulussa vanhempien raportoina* [artikkelipresentation]. Kasvatustieteen päivät, Rovaniemi, Finland, 6.11.2025.

Heikkilä, R. (2025). Leikki-ikäisen lapsen neurologinen arvio – kuulumisia LENE-menetelmän uudistustyöstä. NMI tutkii, kehittää ja kuntouttaa. Suullinen esitys 23.4.2025 ja 26.11.2025.

Heikkilä, R. (2025). Lukemisen tutkimusperustainen arviointipolku. NMI tutkii, kehittää ja kuntouttaa. Suullinen esitys 23.4.2025.

Husberg, H., Borgström, A., Sjöström, C., & Paananen, M. (2025). *Effectiveness and usability of Hurtig: A mixed-methods study of a behavioural consultation intervention in early childhood education* [artikkelipresentation]. OPPIVA konferenssi, Uleåborg, Finland, 10.6.2025.

Karhunen, R. (2025). LYSTI – luetun ymmärtämisen strategioiden arviointi. NMI tutkii, kehittää ja kuntouttaa -webinaari. Suullinen esitys 26.11.2025. Niilo Mäki Instituutti.

Karhunen, R. (2025). Lukumummit ja -vaarit lukuinnon välittäjinä. NMI tutkii, kehittää ja kuntouttaa -webinaari. Suullinen esitys 26.11.2025. Niilo Mäki Instituutti.

Karhunen, R., Saatsi, A., Korpivaara, P., & Heikkilä, R. (2025). Assessment of reading comprehension strategies in the school context: Development and feasibility of the LYSTI method. EDUCA summer school. Suullinen esitys, 26.9.2025. Jyväskylän yliopisto.

Paananen, M., Karhu, A., Tolvanen, A. & Savolainen, H. (2025). A large-scale Check in Check out study in Finnish PBS schools: Intervention response and moderators. Oppiva-kongressi, Oulu, 9.6.2025.

Paananen, M., Liimatainen, M., Husberg, H. & Karhu, A. (2025). Single-case experimental study of behaviour intervention in Early Childhood Education and Care units. Earli-kongressi, Graz, Itävalta, 26.8.2025.

Risberg, A-K. (2025). The role of early cognitive skills for reading fluency and spelling across comprehensive education for students with and without reading difficulties, paper presentation, EARLI conference, Graz, Österrike, 25–29.8.2025

Saatsi, A., Ruotsalainen, J., Paakkari, L., Saatsi, A., & Torppa, M. (2025). Critical Reading – A Systematic Conceptual Review. EDUCA Summer School. Posterisitys 26.9.2025. Jyväskylän yliopisto.

Saatsi, A., Ruotsalainen, J., Paakkari, L., Saatsi, A., & Torppa, M. (2025). Critical Reading – A Systematic Conceptual Review. 6th Baltic Sea Conference on Literacy. Posterisitys 5.10.2025. Jyväskylän yliopisto.

Saatsi, A., Ruotsalainen, J., Paakkari, L., Saatsi, A., & Torppa, M. (2025). Critical Reading – A Systematic Conceptual Review. Kasvatustieteen päivät. Poster 6.-7.11.2025. Jyväskylän yliopisto.

Sjöström, C., Borgström, A., Husberg, H., Heiskanen, N., & Paananen, M. (2025). *Experiences of Early Childhood Education and Care (ECEC) staff involved in the delivery of a collaborative behavioural consultation* [artikelpresentation]. PBS Europe konferens. Oldenburg, Tyskland 26.9 2025.

Sulkunen, S., Leskinen, K. & Karhunen, R. Monimodaalinen ja monikielinen vuorovaikutus vuorovaikutus osana työturvallisuuskäytänteitä. AFinLan syyssymposium. Poster 6.-8.11.2025.

Pro Gradut ja muut opinnäytetyöt

Blomqvist, S. (2025). Läsmiljö i hemmet och färdigheter i hörförståelse hos finlandssvenska femåriga flickor och pojkar. Pro gradu-avhandling i logopedi. Åbo Akademi.

Harkila, M. (2025). Bokstavskännetek hos finlandssvenska förskolebarn: effekten av hemmets läsmiljö och relativ ålder. Pro gradu-avhandling i logopedi. Åbo Akademi.

Havukainen, E. (2025). Johtaminen koulun toimintakulttuurin kehittämisessä: transformationaalisen johtamisen yhteys opettajien pystyvyysuskomuksiin ja toimintatapoihin. (Pro Gradu -tutkielma). Itä-Suomen yliopisto. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:uef-20250368>

Makkonen, Anu(2025). Pelaa fiksusti -ryhmätoiminnan aikaansaama muutos lasten digipelikäyttäytymisessä – vanhempien ja ryhmänohjaajien käsityksiä. Psykologian maisterintutkielma. Jyväskylän yliopisto. <http://www.urn.fi/URN:NBN:fi:juu-202512159284>

Ylinen, M. (2025). Hörförståelse och fonologisk medvetenhet hos en- och tvåspråkiga finlandssvenska förskolebarn. Pro gradu-avhandling i logopedi. Åbo Akademi.

Muut julkaisut

Hautala, J., Niskakoski, M., Westerholm, J. & Latvala, J-M. (2025). Niilo Mäki Instituutin DigiLukiseulan luki-indeksi: Toisen asteen aloittavien opiskelijoiden perusluku- ja oikeinkirjoitustaitojen kehitys vuosina 2019–2024. Niilo Mäki Instituutin julkaisuja. Jyväskylä: Niilo Mäki Instituutti. Saatavilla osoitteesta: <https://digilukiseula.nmi.fi/wp-content/uploads/2025/10/DLS-raportti-2019-2024.pdf>

Niilo Mäki Instituutti (2025). Käyttäjätutkimus: LYSTI-arviointi tekee näkyväksi luetun ymmärtämisen strategiat ja auttaa opettajia tuen suunnittelussa. Niilo Mäki Instituutin uutiskirje 3.11.2025. Luettavissa: <https://www.nmi.fi/2025/10/30/kayttajatutkimus-lysti-arviointi-tekee-nakyvaksi-luetun-ymmartamisen-strategiat-ja-auttaa-opettajia-tuen-suunnittelussa/>

Niilo Mäki Instituutti (2025). Välineitä lukutaidon arviointiin, tukemiseen ja innostamiseen. Luettavissa: <https://koju.nmi.fi/niilo-maki-lukutaidon-tukena/>

Liite 2. Niilo Mäki Instituutin henkilöstön jäsenyyksiä 2025

Haakana Maria

- Hypeks - hyvinvointia ja pedagogiikkaa Keski-Suomeen asiantuntijaverkoston jäsen

Hautala Jarkko

- Saavutettavuuskirjasto Celia:n johtokunnan jäsen
- Eino Roiha -säätiön hallintoneuvoston jäsen.
- ICD-11 Suomen psykiatriayhdistyksen organisoima käännöstyön tarkistusryhmän jäsen

Jalonen, Adrienn

- Jäsen Selkokielen neuvottelukunnassa
- Jäsen Keski-Suomen Valikko-ryhmä (vapaaehtoistoiminnan koordinaattorit)

Kronberg, Nea

- Sakkunnig i läsning och specialpedagogik, Folkhälsan
- Redaktionsmedlem för Svenska versionen av NMI Bulletinen

Kultti-Lavikainen Nina

- Asiantuntijajäsen Eduskunnan Nepsy-tukiryhmässä
- Varajäsen Selkokielen neuvottelukunnassa.

Latvala Juha-Matti

- Hallituksen jäsen 5/2018-, varapuheenjohtaja 08/2024-, Kuntoutussäätiö.
- Asiantuntijajäsen Eduskunnan erilaisten oppijoiden tukiryhmässä 10/2021-
- Varajäsen Selkokielen neuvottelukunnassa.
- Jäsen Selkokirjatyöryhmässä.
- Jäsen Oikeus oppimiseen neuvottelukunnassa.

Rintanen, Maria

- Hypeks - hyvinvointia ja pedagogiikkaa Keski-Suomeen asiantuntijaverkoston jäsen
- Varajäsen Oikeus oppimiseen neuvottelukunnassa

Risberg, Ann-Katrine

- Universitetslärare i specialpedagogik, Åbo akademi
- Medlem i redaktionen för tidskriften Dyslexi (Sverige)
- Redaktionsmedlem för Svenska versionen av NMI Bulletinen

Salmi Paula

- NMI Bulletin -lehden toimituskunnan jäsen
- Logopedian yliopistonlehtori Helsingin yliopistossa

Vataja, Pia

- Speciallärare, Svenskaskolskolan i Tammerfors
- Projektledare för Läsand skola is samskolan
- Redaktionsmedlem för Svenska versionen av NMI Bulletinen
- Läroboksföfattare for läromedlet Lässtaden för årskurs 1 (Schildts & Söderströms)

- Eduskunnan Erilaisten oppijoiden tukiryhmän asiantuntijajäsen 10/2021-

NIILO MÄKI -SÄÄTIÖN HALLINTONEUVOSTO JA HALLITUS 2025

Niilo Mäki -säätiön hallintoneuvosto vuonna 2025

Niilo Mäki Säätiön hallintoelimiä ovat hallintoneuvosto ja hallitus. Hallintoneuvostoon kuuluu puheenjohtaja ja 12-15 muuta jäsentä, jotka valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Hallintoneuvoston sääntömääräisissä kokouksissa käsitellään mm. toimintakertomus ja tilinpäätös (kevätkokous) sekä seuraavan vuoden toimintasuunnitelma (syyskokous). Hallintoneuvoston jäsenet vuonna 2025 olivat (suluissa viimeinen valintavuosi).

Paavo Leppänen, pj	(2022) Jyväskylän yliopistosäätiö
Berndt-Johan Lindström, vpj	(2023) Svenska Kulturfonden
Anne Vierelä, vpj	(2022) Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri
Onerva Mäki (07/2025 saakka)	(2023) Niilo Mäen perikunta
Tuire Koponen	(2023) Jyväskylän yliopistosäätiö
Marja-Leena Laakso	(2022) Jyväskylän yliopistosäätiö
Anna Rönkä	(2022) Haukkalan säätiö
Katri Savolainen	(2022) Jyväskylän kaupunki
Katja Suni	(2024) ADHD-liitto ry
Mika Pyykkö (06/2025 saakka)	(2024) Aivoliitto ry (06/2025 saakka)
Juha Lappalainen	(2022) Suomen CP-liitto ry
Kirsti Karila	(2023) Mannerheimin lastensuojeluliitto
Maiju Mäki	(2023) Kehitysvammaliitto
Tiina Luomanen	(2022) Opetushallitus
Matias Lahti	(2023) Keski-Suomen Hyvinvointialue

Niilo Mäki -säätiön hallitus vuonna 2025

Niilo Mäki Säätiön hallitukseen kuuluu puheenjohtaja sekä 4-6 jäsentä varajäsenineen. Hallintoneuvosto nimeää hallituksen vuodeksi kerrallaan. Seuraavassa hallituksen jäsenet sekä heidän henkilökohtaiset varajäsenensä vuonna 2025.

Jäsen

Päivi Fadjukoff, puheenjohtaja
Ulla Richardson, vpj
Timo Ahonen
Hannu Savolainen
Anne Korhonen

Varajäsen

Eino Havas
Jyrki Saarivaara
Tiina Parviainen
Marja-Kristiina Lerkkanen
Kirsi Kallionpää